

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Genieten sommige Gemeentelijke Bedienden van de Wet van 24 December 1903 op de Arbeidsongevallen ?

De in de titel gestelde vraag heeft, sinds de wetgever in 1930 voor het eerst het toepassingsgebied *ratione personae* van de arbeidsongevallenwet wijzigde, het voorwerp uitgemaakt van een bestendige controverse in rechtspraak en rechtsleer. Vóór bedoelde wijziging was de toestand zonneklaar : de gemeentelijke bedienden die aan de in art. 1, al. 2, van de wet gestelde voorwaarden voldeden, vielen, net als hun collega's uit de privé-sector, onder haar toepassingsgebied. Bij de wet van 18 juni 1930 werd echter art. 1 al. 2 herzien in die zin dat voortaan van de wet op de arbeidsongevallen zouden genieten, alle bedienden die onderworpen zijn aan de wet van 7 augustus 1922 op het bediendencontract. Deze herziening had uitsluitend tot doel het toepassingsgebied van de wet op de arbeidsongevallen t.o.v. de bedienden uit te breiden; zij had echter tot ongewild maar reëel gevolg deze vaste gemeentelijke bedienden, die voorheen wel van de wet genoten, uit het toepassingsgebied van deze te sluiten. Wat de « tijdelijken » betreft, opende zich de hierboven vermelde controverse. Gans de vraag werd immers of deze laatsten aan de wet op het bediendencontract onderworpen waren — voor de vaste bedienden was het antwoord op die vraag onbetwistbaar negatief — en daarover was — en is, zoals verder zal aangetoond — men het lang niet eens.

Bij B.W. van 9 juni 1945 werd de wet op de arbeidsongevallen opnieuw herzien. Het criterium « wet op het bediendencontract » werd verlaten ; voortaan kunnen « de bedienden, welke ook het bedrag van hun loon zij », de arbeidsongevallenwet inroepen.

* * *

A. Een ogenblik hielden sommigen voor dat door deze nieuwe wijziging alle moeilijkheden waren opgelost (zie o.m. Mededeling n° 130 dd. 22 augustus 1945 van de Vereniging der Gemeenten, aangehaald door Wilkin, — *Commentaire de la loi communale*, p. 783) : door de volstreekte algemeenheid van de nieuwe tekst, was de wet toepasselijk gemaakt op alle gemeentelijke bedienden, zo vaste als tijdelijke.

Deze al te simplistische stelling vond nooit ernstige aanhang. Eén opmerking volstaat om haar ongegrond-

heid aan te tonen. Het Verslag aan de Regent, dat de B.W. van 9 juni 1945 voorafgaat, verklaart : « Het past hier de bepaling van « bediende » te aanvaarden, dewelke voorzien is in de wet betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden. Deze bepaling heeft het voorwerp uitgemaakt van een constante rechtspraak... » ; welnu, bedoelde bepaling omvat zeker niet alle gemeentelijke bedienden.

B. Om uit te maken welke bedienden in overheidsdienst aan de wet op de arbeidsongevallen onderworpen zijn, dient dus volgens de wetgever van 1945 zelf, beroep gedaan op de wet van 18 juni 1930 betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden.

De Heer Monballiu (R.W. 1955-1956, p. 730) meent hieruit te mogen afleiden dat alle bedienden in overheidsdienst, die volgens art. 1, 3° van de wet van 18 juni 1930 aan de bepalingen van deze onderworpen zijn, van de wet op de arbeidsongevallen genieten. T.a.v. de overheidsbedienden zou het toepassingsgebied van de wet van 18 juni 1930 en dit van de wet op de arbeidsongevallen dus samenvallen, wat meer bepaald zou betekenen dat de gemeentelijke bedienden welke niet van de wet van 25 april 1933 betreffende het pensioen van het gemeentelijk personeel en van het in uitvoering van deze wet genomen besluit van 26 december 1938 genieten, de wet op de arbeidsongevallen mogen inroepen. (In dezelfde zin, *La Rev. Comm.* 1946, p. 14). Waar nu de wet van 25 april 1933, gewijzigd door de wet van 20 mei 1949, enkel toepasselijk is op de personeelsleden die van een definitieve benoeming voorzien zijn, zouden de tijdelijke gemeentebedienden, zowel degenen die een bestendig ambt bekleden als de voor een buitengewoon, tijdelijk of gelegenhedswerk aangeworvenen, van de wet van 18 juni 1930 genieten, en derhalve ook van de wet op de arbeidsongevallen.

Deze stelling — die overigens geen steun schijnt te vinden in de rechtspraak — dient echter m.i. verworpen, daar zij uitgaat van een verkeerde interpretatie van het hoger aangehaald verslag aan de Regent. Dit verslag geeft, zoals gezegd, als criterium om uit te

maken welke bedienden voortaan van de arbeidsongevallenwet genieten de *bepaling* van bediende voorzien in de wet betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden aan. Welnu, deze bepaling vinden wij niet in art. 1, dat door de aanhangers van de hier besproken stelling ingeroepen wordt. Dit artikel immers geeft slechts een opsomming van de verschillende categorieën bedienden, die aan de beschikkingen van de wet onderworpen zijn. Een *bepaling* van het begrip bediende treft men pas in art. 1 bis aan, naar luidt waarvan als bediende moet aangezien « ieder persoon die gewoonlijk of hoofdzakelijk, voor rekening van één of meer werkgevers, en in uitvoering van een dienstcontract (un contrat de louage de services), een werk verricht waarvan de geestesarbeid overwegend is, mits een bezoldiging in speciën of in natura ». Het is deze bepaling en niet de opsomming van de verschillende categorieën van bedienden in art. 1 van de wet op het bediendenpensioen, die het voorwerp heeft uitgemaakt van de « constante rechtspraak » waarover het Verslag aan de Regent het heeft.

Men ziet trouwens niet goed in waarom de wetgever in 1945 het toepassingsgebied van de arbeidsongevallenwet zou hebben doen samenvallen met dit van de wet op het bediendenpensioen, wat de gemeentelijke bedienden aangaat. De wet op het bediendenpensioen heeft, t.o.v. vermelde bedienden, een aanvullend karakter, in die zin dat zij slechts dezen onder hen, voor wie door geen andere wet of door geen reglement een aan bepaalde voorwaarden voldoende pensioenregeling voorzien is, begunstigt.

Dat dezelfde gemeentelijke bedienden, die van de wet op het bediendenpensioen genieten, ook de wet op de arbeidsongevallen kunnen inroepen, zou dus enkel analogisch-begrijpelijk zijn, indien voor alle anderen, wettelijk of reglementair, een bijzonder stelsel betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen voorzien was. Dit nu is niet zo. Voert men dus de gelijkstelling, die de heer Monballiu voorstaat, door, dan komt men voor de vrij gekke situatie te staan dat de tijdelijke gemeentebedienden door de wet van 24 december 1903 tegen de geldelijke gevolgen van arbeidsongevallen verzekerd zijn, terwijl hun vaste collega's op dit punt geen rechtsbescherming genieten, deze uitgezonderd die in dienst staan van een gemeente welke een « arbeidsongevallenstatuut » voor haar personeel heeft ingevoerd. Het scheppen van een dergelijke toestand kan artikel 1 van de B.W. van 9 juni 1945 zeker niet op het oog hebben gehad.

Wat heeft artikel 1 van de B.W. van 9 juni 1945 dan wel op het oog gehad? Onbetwistbaar dit: de arbeidsongevallenwet ook toepasselijk maken op deze bedienden wier wedde-cijfer het bij de wet op het bediendencontract gestelde maximum te boven gaat. Daarom juist spreekt bedoeld artikel van « de bedienden, welke ook het bedrag van hun loon zij ». Dit betekent dat, naar het inzicht van de wetgever van 1945, voortaan van de arbeidsongevallenwet moeten genieten, de bedienden die beheerst worden door de wet op het bediendencontract, *plus* degenen die door deze wet zouden beheerst worden moest het bedrag van hun wedde niet te hoog zijn. M.a.w., het verband van een *contractuele* verhouding tussen werkgever en bediende blijft gesteld, maar deze verhouding moet niet meer door de wet op het bediendencontract geregeld zijn. Zo is het volkomen begrijpelijk dat de wetgever van 1945 naar artikel 1bis van de wet op het bediendenpensioen verwijst, dat immers enkel deze personen bedienden noemt die door een contract van dienstverhuring met hun werkgever verbonden zijn.

Het is dus het artikel 1bis van de wet van 18 juni 1930 op het bediendenpensioen dat het criterium levert aan de hand waarvan kan uitgemaakt worden welke gemeentebedienden van de arbeidsongevallenwet genieten.

Dit is het standpunt van de administratie (ministeriële aanschrijving van 7 juni 1946, aangehaald door Wilkin, op cit., p. 784; Quest. et Rép., Sénat, Rev. Adm. 1953, p. 70; Quest. en Rép., Chambre, Rev. Adm. 1955, p. 40; Algemene Instructie omtrent de arbeidsongevallen dd. 31 januari 1955, aangehaald door F. Meyers, R. W. 1955-1956, kol. 1605).

Dit is het standpunt van de afdeling Administratie van de Raad van State, die in een advies van 8 augustus 1950 immers oordeelde: « De besluitwet van 9 juni 1945, bijaldien zij niet gewijzigd wordt bij een latere wetsbepaling, kan slechts van toepassing zijn op bedienden die verbonden zijn door een contract van diensthuur ». (Zie volledige tekst — in vertaling — van dit advies in R. W. 1955-1956, kol. 1610.)

Dit is tenslotte blijkbaar ook het standpunt van onze Hoven en Rechtbanken, vermits zij de arbeidsongevallenwet slechts op deze gemeentebedienden toepasselijk achten, die contractueel en niet statutair met de gemeente verbonden zijn. (Zie Vr. Limbourg, 25 februari 1948, met nota van S. David, J. T. 1950, p. 143; Rechtb. Verviers, 9 november 1949, J. J. P. 1950, p. 147; Rechtb. Antwerpen, 16 juni 1955, J. T. 1955, p. 735; vgl. Rechtb. Mechelen, 12 maart 1956, J. T. 1950, 1957, p. 170.)

C. Genieten dus van de wet op de arbeidsongevallen, de gemeentelijke personeelsleden die onder de termen van de door meervermeld artikel 1bis gegeven bepaling van bediende vallen.

De meeste elementen van deze bepaling geven terzake geen aanleiding tot discussie; de enige moeilijkheid vindt haar oorsprong in het feit dat, om volgens artikel 1bis als bediende aangezien te worden, men door een dienstcontract moet verbonden zijn, waaruit voortvloeit dat de gemeentelijke bedienden door een dienstcontract met de gemeente moeten verbonden zijn om van de wet op de arbeidsongevallen te genieten.

Welke gemeentelijke bedienden zijn door een dienstcontract verbonden?

Over het algemeen stelt men deze vraag gelijk met de vraag of de wet van 7 augustus 1922 op het bediendencontract ook de gemeentelijke bedienden betreft. Ten onrechte, want wanneer in een bepaald geval de betrekkingen tussen de gemeente en haar bediende van contractuele aard zijn, moet niet *noodzakelijk* tot de toepasselijkheid van vermelde wet besloten worden, aangezien deze het gemeen recht niet uitmaakt; dit gemeen recht vindt men in artikelen 1779 en vlg. van het B.W., waar huur van werk en van diensten behandeld wordt. (Horion, Bull. Ass. 1944, p. 188.) Het bediendencontract bij de wet van 7 augustus 1922 geregeld, vormt inderdaad slechts een species van het genus dat het contract van huur van diensten is.

Dit betekent dat, zelfs zo geen enkele gemeentelijke bedienden aan de wet van 1922 onderworpen is — zoals wel eens beweerd wordt — een dergelijk persoon toch door een contract van huur van diensten kan verbonden zijn en derhalve, « via » artikel 1bis van de wet op de bediendenpensioenen, van de wet op de arbeidsongevallen kan genieten.

Dat de tijdelijke gemeentebedienden onder toepassing van de wet op het bediendencontract zouden

vallen is tegenwoordig een punt van bestendige rechtspraak en wordt ook door vele auteurs aanvaard. (Vr. Boussu, 14 april 1943, bevestigd door Rechtb. Bergen, 12 juli 1943, Rev. Adm. 1945, p. 20; Werkr. Ber. Luik, 13 octobre 1948, Rev. Louage ouv. 1949, p. 176; Vr. Grivergnée, 2 maart 1949, J.L. 1948-1948, p. 221; Rechtb. Verviers, 9 november 1949, J.J.P. 1950, p. 147; Werkr. Ber. Bergen, 15 oktober 1949, Pas. 1951, III, 57; Rechtb. Brussel, 26 oktober 1950, J.T. 1951, 518; Werkr. Ber. Brussel, 19 september 1950, Pas. 1952, III, 24; Werkr. Ber. Antwerpen, 17 december 1953, Rev. dr. soc. 1953, p. 48; Rechtb. Antwerpen, 16 juni 1955, J.T. 1955, 735; Houben : « Het Bediendencontract », p. 214; Léger et Crockaert : « Le Contrat d'Emploi », n° 949, R.P.D.B., V° Conseils de Prud'h., n° 116; Mouv. Comm. 1948, p. 30; Rev. Adm. 1945, p. 253 en 274.)

Zelfs de administratie schijnt die mening toegedaan te zijn of althans passief bij te treden (zie Quest. et Rép. Sénat, Rev. Adm. 1953, p. 70; idem, Chambre, Rev. Adm. 1955, p. 40).

Partij bij een bediendencontract zouden ze derhalve van de wet op de arbeidsongevallen genieten.

Welke zijn de argumenten door die rechtsleer en rechtspraak aangevoerd om te bewijzen dat de wet op het bediendencontract op de tijdelijke gemeentebedienden toepasselijk is?

1) Weliswaar voorziet artikel 29 van bedoelde wet de niet-toepasselijkheid ervan op de bedienden van de staat, de provinciën en de gemeenten. Maar uit een passus uit de voorbereidende werkzaamheden van die wet blijkt, dat artikel 29 enkel deze bedienden die genieten van de vastheid van de bediening beoogt. Deze passus is de volgende: « Un membre s'est demandé ce qu'il fallait entendre par employé des administrations publiques et voulait savoir si les employés des bureaux de bienfaisance et des hospices, des coopératives communales, etc., sont compris parmi les employés qui ne tombent pas sous l'application de la loi. Il lui a été répondu avec beaucoup de raison, que tombent sous l'application de la loi, tous ceux qui ne sont pas couverts par la stabilité d'emploi. C'est donc ce dernier élément qui fixe la qualité d'employé d'administration publique. » (Verslag van de Senaatscommissie, Parl. Besch. Senaat, zitting 1921-1922, n° 23 en Pasim. 1922, p. 349.)

Welnu, de tijdelijke gemeentebedienden zijn niet beschermd door de wet van 30 juli 1903 betreffende de vastheid der gemeentelijke bedieningen en zijn derhalve aan de wet op het bediendencontract onderworpen.

2) Artikel 29 van laatstvermelde wet sluit enkel de *bedienden* van de staat, provincie en gemeenten uit. Welnu, iemand die de vastheid van bediening niet bezit, heeft de hoedanigheid van bediende van de staat, enz. niet zo (zo o.m. Burg. Rechtb. Antwerpen, 16 juni 1955, R.W. 1955-1956, kol. 898).

Deze schijnbaar stevig gefundeerde thesis moet m.i. nochtans zwichten voor de argumenten door eminente auteurs als Velge, Horion en Moureau (beide laatsten in een studie « ad hoc » ertegen aangevoerd).

Vooraleer op deze argumenten in te gaan, dient er echter op gewezen dat fel getwist wordt over de juiste inhoud van het begrip « tijdelijke gemeentebediende » ten overstaan van de wet van 30 juli 1903 betreffende de vastheid der gemeentelijke bedieningen. Dekt dit begrip en de bedienden die tijdelijk een bestendig ambt bekleden en degenen die een tijdelijk ambt bekleden of dekt het laatstgenoemde alleen?

M.a.w., is het criterium tot bepaling van de tijdelijke bediende, die niet door de wet van 30 juli 1903 beschermd is, het tijdelijk karakter van zijn *benoeming*, of de tijdelijke aard van de *bediening* die hij bekleedt? Gebruikt men het laatste criterium (zo Cassatie, 7 oktober 1953, Pas., 382, met voetnota van Hayoit de Termicourt en Raad van State, 31 maart 1954, arr. en advies Raad van State, 1954, p. 347, alsook Beroep Gent, 8 december 1952, Ts. Bestw. 1953, p. 37, en 9 februari 1957, met eensluidend advies van het O.M., Ts. Bestw. 1957, p. 228), dan zijn alleen de bedienden die tot een zuiver tijdelijke bediening geroepen zijn niet door de wet van 30 juli 1903 en derhalve, volgens de aanhangers van de hier behandelde stelling, wel door de wetten op het bediendencontract en de arbeidsongevallen beschermd. Over die kwestie zie o.m. de verwijzingen in De Tollenaere (Nouveau Commentaire de la Loi Communale, n° 486), alsook Macar (Les institutions communales in Les Nouvelles, n° 321, 333, 394), R.P.D.B., V°, Commune, n° 1795, P.B. V° Stabilité des emplois communales, n° 77; Wiliquet, Loi communale, n° 1239; Ministeriële omzendbrief van 18 augustus 1903 (Belg. Staatsbl. 19 augustus 1903 en Bull. usuel des lois et arrêtés 1901-1905, p. 228, voetnota (1)).

Het lijkt niet nodig hier dieper op die kwestie in te gaan, daar zij enkel belang heeft zo de hier besproken stelling juist is, quod non, naar mijn oordeel. Velge (Eléments du dr. Ind. belge, t. I, p. 146, n° 221), P. Horion (Bull. des Ass. 1944, p. 185), en Moureau (R.J.D.A., 1946, p. 90) hebben immers op m.i. onweerlegbare wijze bewezen dat de wet op het bediendencontract niet — of althans niet ipso facto — op de tijdelijke gemeentebedienden toepasselijk is. Om volgende redenen moeten deze auteurs in het gelijk gesteld worden (1):

1) Een losse verklaring uit de voorbereidende werkzaamheden, die noch gedurende het verder verloop van die werkzaamheden, noch in de wettekst zelf bevestigd werd, kan tegen de volstrekte algemeenheid van artikel 29 niet opwegen.

2) Ofwel geldt de in de Senaatscommissie gemaakte opmerking voor alle bedienden van alle openbare besturen en dan is ze absurd, want in 1922 was de vastheid van bediening der staats- en provinciale bedienden, tijdelijke en definitieve niet verzekerd, zodat deze personen aan de wet op het bediendencontract zouden onderworpen geweest zijn, wat niemand kan aanvaarden en wat trouwens aan artikel 29 alle zin zou ontnemen.

Ofwel had die opmerking alleen betrekking op de bedienden van de gemeentelijke openbare instellingen (sic Velge, op. cit. loc. cit., die zich steunt op het feit dat die opmerking gemaakt werd in antwoord op een vraag betreffende de toepasselijkheid van de wet op vermeldde bedienden), en dan kan alleen voor deze bedienden het criterium « vastheid van bediening » de absoluutheid van artikel 29 milderen, wat een onbegrijpelijk « *distinguo* » t.o.v. de andere bedienden in overheidsdienst daartelt.

3) In hetzelfde verslag van de Senaatscommissie, waarin neervermelde opmerking voorkomt, werd ook

(1) Voorgehouden werd ook wel eens dat bedoelde wet alleen op de bedienden van de gemeentelijke *regiën*, die niet van de wet van 30 juli 1903 genieten, toepasselijk is (Vr. Schaarbeek, 30 mei 1941, J.J.P. 1941, p. 476 en Vr. Sint-Joost 4.11.1941, J.J.P. 1942, p. 71). Dit werd afgeleid uit het statutair karakter van de wet van 9 juli 1926 op de werkrechtsraden, statutair karakter waarin blijkbaar niemand meer geloofte.

als bestaansreden van artikel 29 gegeven, dat de bedienden der openbare besturen een bijzonder statuut hebben als openbare ambtenaren. Op grond van dit verslag kan men dus evengoed beweren dat de draagwijdte van artikel 29 bepaald wordt door het begrip «statuut van openbaar ambtenaar», dat niet noodzakelijk samenvalt met het begrip «vastheid van bediening»; men kan zich inderdaad een publiekrechtelijk statuut indenken waarin het element «vastheid van bediening» niet voorkomt.

4) De wet op het bediendencontract behoort tot de sociale wetgeving *sensu lato*: veel bepalingen ervan zijn — nu nog meer dan vroeger — ingegeven door het idee dat de sociaal zwakkere bediende tegen zijn patroon moet beschermd worden. Welnu, zo de wetgever een bepaalde sociale wet op agenten van de openbare besturen toepasselijk verklaart, doet hij dit door hen *uitdrukkelijk, in de wettekst zelf*, met de bedienden die door een dienstcontract verbonden zijn gelijk te stellen (zie b.v. wet van 4 augustus 1930 betreffende de kinderbijslag, artikel 3, in fine; wet van 18 juni 1930 op de bediendenpensioenen, artikel 1, 3°; wet van 20 mei 1949 betreffende de maatschappelijke zekerheid).

5) De voornaamste — en eigenlijk afdoende — reden waarom de wet op de bedienden der openbare besturen, die niet van de vastheid der bediening genieten niet toepasselijk is, *alleen maar omdat* hun die vastheid niet verzekerd is, is van juridisch-principiële aard.

De wet van 1922 heeft een *contract* tot voorwerp, en wel een privaatrechtelijk contract; dit is zodanig waar, dat zij in principe aanvullend is (Van Goethem en Geysen, Arbeidsrecht, p. 115). Haar toepasselijkheid veronderstelt dus het bestaan van een contract. Dat spijs artikel 29, zekere bedienden der openbare besturen aan bedoelde wet zouden onderworpen zijn, is dus enkel mogelijk op voorwaarde dat die bedienden *contractueel* verbonden zijn met het bestuur in wiens dienst zij staan. Welnu, uit het feit dat sommige bedienden der openbare besturen niet van de vastheid van bediening genieten, vloeit niet noodzakelijk voort dat hun rechten en verplichtingen t.o.v. hun «patroon» contractueel geregeld zijn. Eerst wanneer een overheidsbediende per *contract* werd aangeworven, kan dus de vraag gesteld of de wet van 1922 toepasselijk is. (In die zin, impliciet althans Cassatie, 7 oct. 1943, R.J.D.A. 1946, p. 89.)

Deze beschouwing lijkt mij voldoende om de hier besproken theorie naar de hoek der juridische vergissingen te verwijzen.

b) «Faisons le point». Vraag is, of er gemeentebedienden zijn die van de wet op de arbeidsongevallen genieten.

Naar blijkt uit het verslag aan de Regent, dat de B.W. van 9 juni 1945 voorafgaat, is hiertoe vereist dat die bedienden hun werk verrichten in uitvoering van een dienstcontract.

Geniet dus van de wet op de arbeidsongevallen, de gemeentebediende die door een dienstcontract met de gemeente verbonden is.

Wat betreft de vaste gemeentebedienden is er geen discussie mogelijk en bestaat er dan ook geen. De betrekkingen tussen die bedienden en de gemeente zijn statutair geregeld; niemand betwist dit. Zij genieten dus zeker niet van de arbeidsongevallenwet.

Maar quid van de tijdelijke gemeentebedienden? Hier is de toestand minder klaar.

Waar ligt precies de grens tussen de statutaire rechtstoestand waarin de bedienden der openbare besturen zich in de regel bevinden en het contractueel dienstverband waarin de bedienden van de privé-sector, alsmede zekere bedienden der openbare besturen staan?

Het onderscheid tussen statuut dat *ratione materiae* en *personae* tot het publiek recht behoort en dienstcontract dat althans *ratione materiae* van het *privaat recht* deel uitmaakt, wordt algemeen aanvaard.

Door de wetgever: zie a contrario de hierboven aangehaalde wetten waarin agenten in overheidsdienst uitdrukkelijk met door een dienstcontract verbonden personen gelijk gesteld worden. Zie ook het Verslag aan de Regent dat het B.R. van 30 april 1947 voorafgaat.

Door de moderne administratieve rechtsleer: Wigny (Droit administratif, p. 93 en vlg.), Buttgenbach (Manuel du droit administratif, n° 351 en volg.), Moureau (Le statut des fonctionnaires, p. 8 tot 21), Mast (Overzicht van het Administratief Recht, 3e uitg., p. 39), Cambier (La responsabilité de la puissance publique et de ses agents, p. 185).

Door zekere civilisten (Monballiu, op. cit.; S. David, nota in J.T. 1950, p. 145). Zelfs deze civilisten die, behept met het «fétichisme du droit civil», waarover Prof. Mast het ergens heeft, de agenten der openbare besturen nog steeds een contractuele rechtstoestand toekennen, erkennen dat deze agenten niet door het gewone dienstcontract van *privaat recht*, maar door een contract *sui generis* dat ze b.v. «contrat de droit public» (De Page, T. IV, n° 846) of «contrat de fonction publique» (Planiol et Ripert, T. XI, n° 781) noemen.

Door de administratie: zie verwijzingen hoger.

Door de rechtspraak: zie Cassatie 8 december 1932 (Pas. 1933, I, 44) en 22 oktober 1942 (Rev. Adm. 1943, p. 167); Rechtb. Verviers, 9 november 1949 (J.J.P. 1950, p. 147); Burg. Rechtb. Brussel, 26 oktober 1950 (J.T. 1951, p. 518); Raad van State, 6 april 1941 (R.J.D.A. 1951, p. 200), 31 maart 1954 (Verzam. Arr. en Adv. Raad van State 1954, p. 347) en 8 november 1955 (R.J.D.A. 1956, p. 129).

Echter, zo in principe de rechtsband tussen het openbaar bestuur en zijn agent van statutaire aard is, bestaat geen algemeen verbod voor de overheid om haar, of sommige van haar agenten contractueel aan te werven (Moreau, Le Statut des fonctionnaires, p. 16 en hogervermelde nota in R.J.D.A.; Camu, Le Statut des Agents de l'Etat, p. 22; Cambier, op. cit., p. 189; Horion, op. cit.). De toestand is dezelfde als voor het bestuur dat een gebouw, toebehorend aan een particulier, wil verkrijgen: het kan het onteigenen of aankopen.

Wanneer nu in een bepaald geval de rechtsverhouding tussen het bestuur en zijn bediende een contractueel karakter bezit, is het ter zake van geen belang of het contract al (zo Moreau, hogervermelde nota in R.J.D.A.) dan niet (zo Horion, op. cit.) aan de wet op het bediendencontract onderworpen is; er is een contract van dienstverhuring; de wet op de arbeidsongevallen speelt bijgevolg.

Maar wanneer zal men kunnen spreken van statutaire en wanneer van contractuele rechtstoestand?

Zo er een speciaal uitgewerkt statuut — zoals voor de rijksagenten — bestaat, is er geen moeilijkheid. Maar op het gemeentelijk plan bestaat dergelijk statuut niet. Anderzijds is een «ad hoc» opgemaakt statuut niet onmisbaar opdat er sprake zou kunnen

zijn van statutaire rechtstoestand: zoals gezegd, betwist niemand dat het vast gemeentelijk bediendenpersoneel in een statutaire rechtstoestand verkeert. Deze statutaire rechtstoestand kan dus ook in afzonderlijke, verspreide wetten en reglementen geregeld zijn.

Zoals Cambier impliciet toegeeft, waar hij schrijft dat bij het onderzoek der «... diverses caractéristiques qui régissent les rapports du fonctionnaire avec l'autorité, l'on verra que sinon de chacune d'elles, du moins de leur ensemble il ressort que la situation des agents de l'Etat ne peut-être contractuelle» (op. cit., p. 189), bestaat er geen *werkelijk* onderscheid tussen het statutair en het contractueel dienstverband, maar wijkt het statuut op zoveel verschillende punten af van wat het *normaal* contractueel regime is, dat men tenslotte niet anders kan dan het als een eigengeaard rechtstelsel en niet als een variante op het dienstcontract te aanzien.

Het eigene van de statutaire rechtsverhouding tussen de overheid en zijn agent komt tot uiting in de manier waarop zij tot stand komt, in haar inhoud, in de mogelijkheid om die inhoud te wijzigen en in de wijze waarop zij een einde kan nemen.

Vóór zijn aanwerving krijgt de agent niet de gelegenheid om zijn rechten en verplichtingen mede te bepalen. Die rechten en verplichtingen kunnen zelfs omschreven zijn door een andere, hogere overheid dan het benoemend bestuur, in welke geval *beide* «partijen» de inhoud van het «contract» passief moeten aanvaarden; de aanwerving zelf geschiedt door een benoeming, eenzijdige daad die haar gevolgen doet gelden zonder instemming van de agent. Het bestuur is niet vrij aan te werven wie en hoe het wil.

De rechten en verplichtingen van de agent zijn op een algemene, onpersoonlijke wijze en vooraf bepaald, wettelijk en reglementair.

De wetten en reglementen die deze rechten en verplichtingen omschrijven kunnen steeds, om redenen van algemeen belang, ééNZIJDIG gewijzigd worden door de bevoegde overheid. Maar een afwijking van deze wetten en reglementen t.o.v. een bepaald agent is ontoelaatbaar, zelfs met diens instemming.

De rechtsband tussen bestuur en bediende kan steeds een einde nemen door opheffing van het ambt dat hij bekleedt. De sancties tegen de agent voor de niet-uitvoering van zijn verplichtingen zijn niet die van het gemeen recht, maar vindt men in bijzondere wetten en reglementen.

Kortom, de rechtstoestand van de agent die in dienst van een openbaar bestuur treedt, is wettelijk en reglementair op voorhand geregeld, wordt niet bepaald bij een contract dat hij samen met het betrokken bestuur uitwerkt en gebeurlijk wijzigt, en is niet

onderworpen aan het principe dat de overeenkomst de partijen tot wet strekt.

Is nu de rechtstoestand van de tijdelijke gemeentebedienden statutair of conventioneel?

De autonomie ter zake aan de gemeenten gelaten, laat niet toe een voor alle gevallen geldend antwoord op deze vraag te geven.

Nochtans mag men klaarblijkelijk vooropsteelelen dat, behoudens in uitzonderlijke gevallen, de rechtstoestand van de bediende, die *tijdelijk benoemd* werd tot een van nature bestendig ambt, een statutair karakter heeft, omdat hij door de wetgever en door de gemeentelijke reglementen van algemene en onpersoonlijke aard geregeld is. Het feit dat, althans volgens velen (zie supra), de wet van 30 juli 1903 op de vastheid der bedieningen ook deze bedienden beschermt, is een aanwijzing te meer van hun publiekrechtelijk regime. (Moureaux, nota in R.J.D.A., 1946, p. 97, litt. a.)

Voor deze bedienden, die men tijdelijk noemt omwille van het *tijdelijk* karakter van hun *bediening* (bediening buiten kader die in het leven geroepen werd voor buitengewone noodwendigheden) is een contractueel dienstverband meer denkbaar. Dit zal, in concreto, moeten uitgemaakt worden door deze elementen in acht te nemen die toelaten het juridisch karakter — contractueel of statutair — van hun rechtstoestand t.o.v. de gemeente vast te stellen. Benadrukt moet in elk geval dat het niet volstaat dat naar zekere bepalingen van de wet op het bediendencontract verwezen wordt om te besluiten tot het voorhanden zijn van een bediendencontract. (Vgl. Moureaux, op. cit., p. 98, al. 2 en 4): de overheid kan inderdaad in het statuut van haar personeelsleden zekere privaatrechtelijke bepalingen inlassen zonder dat dit statuut daarom een stelsel van privaat recht wordt; het gaat dan om een «ontlening» aan het privaat recht, te vergelijken met de «ontleningen» aan buitenlands recht die de nationale wetgever doet bij het uitwerken van zijn stelsel van internationaal privaat recht.

Wanneer echter een bediende werd aangeworven zonder benoeming in de gewone vormen, of wanneer er een geschreven contract is, door beide partijen ondertekend en hun wederzijdse rechten en plichten omschrijvend; wanneer anderzijds de bediening die het voorwerp uitmaakt van de benoeming niet organisch geregeld werd, ziet men niet goed in waarom niet van contract van dienstverhuring zou kunnen gesproken worden. In dat geval, maar in dat geval alleen, zal de gemeente verplicht zijn zich naar de wet op de arbeidsongevallen te schikken.

Jan BORRET,

Bestuurssecretaris bij het
Provinciaal Bestuur van Oost-Vlaanderen.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 3 mei 1957.

Eerste Voorzitter : M. Wouters.
Raadsheer-Verslaggever : M. Bayot.
Advocaat-Generaal : M. Mahaux.
Advocaten : Mrs Demeur en Simont.

Sequester. — Bevoegdheid van de rechtbanken krachtens artikel 1, vijfde lid van het wetsbesluit van 10 januari 1946.

Het wetsbesluit van 10 januari 1946 had in hoofdzaak ten doel een recht van voorrang toe te kennen aan de gewone schuldeisers ten opzichte van de schuldvordering, welke de Staat kan doen gelden wegens veroordelingen tot schadevergoeding of teruggave, die ten laste van de gesequestreerde mochten zijn uitgesproken.

Dit recht werd echter toegekend onder bepaalde waarborgen, welke de Dienst van het Sequester in staat stelden, elke schuld waarvan de deugdelijkheid hem niet bewezen was, af te wijzen en o.m. met het vermogen aan de rechtbanken de geschillen voor te leggen, die ten laste van de gesequestreerde mochten zijn uitgesproken.

Dit recht werd echter toegekend onder bepaalde waarborgen, welke de Dienst van het Sequester in staat stelden, elke schuld waarvan de deugdelijkheid hem niet bewezen was, af te wijzen en o.m. met het vermogen aan de rechtbanken de geschillen voor te leggen, die omtrent de deugdelijkheid van de aangevoerde schuldvorderingen mochten ontstaan.

Zowel uit de plaats, die lid 5 van artikel 1 van voormeld wetsbesluit in de tekst van het artikel inneemt, als uit de andere bepalingen van het wetsbesluit van 17 januari 1945, waarin het werd ingelast, alsmede uit het verslag aan de Regent, dat het wetsbesluit van 10 januari 1946 voorafgaat, blijkt dat het in die bepaling voorziene vermogen de zaak bij de rechtbanken aanhangig te maken enkel toegekend is in het door het wetsbesluit van 10 januari 1946 bedoelde geval, d.w.z. wanneer een geschil bestaat betreffende de deugdelijkheid of de rang van de overgelegde schuldvordering.

Den Doove V. en Verburgh t/ Dienst van het Sequester.

Gelet op het bestreden arrest, op 14 juli 1955 door het Hof van beroep te Gent gewezen;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 1 en 6 (dit laatste inzonderheid in zijn alinea's 2, 4 en 5) der besluitwet van 17 januari 1945 betreffende het sequester der goederen van de personen aan wie misdaden en wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat worden ten laste gelegd en der goederen van de verdachten, — gezegd artikel gewijzigd bij artikel I van de besluitwet van 10 januari 1946 — van de artikelen 9 en 10 derzelfde besluitwet van 17 januari 1945 — van de artikelen 1, 2, 9, 19 en 20 der wet van 20 maart 1945 betreffende de sequestratie en de tegeldemaking van de goederen, rechten en belangen der zelfde personen — en schending van artikel 97 der Grondwet,

doordat, luidens het bestreden arrest, de hoven en rechtbanken, bij toepassing van het beginsel van de scheiding der machten, onbevoegd zijn om over de verichtingen van de Dienst van het Sequester een vooraankendelijke controle uit te oefenen, door beoordeelende van de noodzakelijkheid de gesequestreerde goederen tegelde te maken om het passief te betalen, eiser niet bewijst dat de beschouwde maatregel van tegeldemaking onwettelijk is, daar een eenvoudige betwisting van het bedrag van het passief te dien opzichte niet volstaat, en de aan de rechtbanken, bij alinea 5 van artikel 6 der besluitwet van 17 januari 1945, gewijzigd bij die van 10 januari 1946, toegekende bevoegdheid uitsluitend de betwistingen over de deugdelijkheid der door de andere schuldeisers overgelegde schuldvorderingen betreft;

doordat die redenen van het bestreden arrest de rechter over de grond ertoe gebracht hebben zowel zich onbevoegd te verklaren om van de eis, ertoe strekkende de verkoop der gesequestreerde onroerende goederen te doen opschorten, kennis te nemen, als de eis tot uitstellen van het onderzoek der zaak tot beslissing van de bevoegde overheid over de interpretatie van het ten bate van eiser getroffen genadebesluit en over het aan zijn nieuw genadeverzoek te geven gevolg niet gegrond te verklaren;

dan wanneer, *eerste onderdeel*, de bevoegdheid, welke aan de rechtbanken overeenkomstig het gemeen recht toegekend is door alinea 5 van artikel 6 der besluitwet van 17 januari 1945, gewijzigd door die van 10 januari 1946, voorgeschreven wordt « ingeval van betwisting over de toepassing van dit artikel », en die algemene bewoordingen niet toelaten uit gezegde bevoegdheid de betwistingen uit te sluiten welke ontstaan over de noodzakelijkheid de goederen te gelde te maken voor het betalen van het passief, tegeldemaking welke bij alinea 2 van hetzelfde artikel bepaald wordt : dat, voor 't overige, artikel 9 der wet van 20 maart 1954, door er zich toe te beperken te beschikken dat het verzet van de gesequestreerde der verrichtingen van de tegeldemaking niet zal stuiten, de bevoegdheid der gewone rechtsmachten om de noodzakelijkheid der verrichtingen van tegeldemaking te controleren impliceert;

dan wanneer, *tweede onderdeel*, eiser, ver van een blote betwisting van het passief te uiten, liet gelden dat de aan de Staat nog verschuldigde belastingen — ten opzichte derwelke verhalen aanhangig waren — evenals de ten bate van de Staat verbeurdverklaarde vergelding — waarvan de uit hoofde van de aangeklaagde bedrijvigheid reeds betaalde belastingen dienden afgetrokken — op verre na de door de Dienst beweerde bedragen niet bereikten; dat, daar de daden welke tegen de schuldeisende Staat kunnen opgeworpen worden ook tegen de Dienst van het Sequester kunnen opgeworpen worden, enkel het bepalen van die schulden het mogelijk zou gemaakt hebben te beoordelen of de Dienst zich wettelijk kon beroepen op de noodzakelijkheid de gesequestreerde goederen te gelde te maken, en dat het hof van beroep dienvolgens voorbarig beslist heeft dat de beschouwde maatregelen van tegeldemaking niet onwettelijk waren, of althans niet op adequate wijze geantwoord heeft op de door eisers uitgedrukte redenen :

Over het eerste onderdeel :

Overwegende dat de wettelijke opdracht van de

bij de besluitwet van 23 augustus 1944 opgerichte Dienst van het Sequester, behalve de bewaking, de bewaring en het beheer van de bij toepassing van de besluitwet), de tegeldemaking van de goederen begrijpt de goederen en belangen (artikel 6 van eveneens de besluitwet), de tegeldemaking van de goederen begrijpt wanneer deze nodig blijkt om het passief aan te zuiveren (artikel 1 van de besluitwet van 10 januari 1946) en dit tot zodanig beloop als nodig is om bewust passief te voldoen met dien verstande dat de dienst evenwel het gehele vermogen te gelde kan maken wanneer de tegeldemaking van een deel de waarde van het geheel zou verminderen (artikel 2 van de wet van 20 maart 1954);

Overwegende dat, zo de gesequestreerde in het gemeen recht het vermogen vindt bij de hoven en rechtbanken aanhangig te maken de krenking, door de Dienst van het Sequester die beweert te handelen binnen de perken van zijn opdracht, van een hem toebehorend burgerlijk recht, wanneer dergelijke krenking ontstaan is, dat beroep hem evenwel vóór de uitvoering van de maatregelen tot tegeldemaking door de dienst niet openstaat dan indien de wet dergelijk beroep regelt;

Overwegende dat aanleggers doen gelden dat artikel 1, lid 5, van de besluitwet van 10 januari 1946, naar luid van hetwelk in geval van betwisting over de toepassing van « dit artikel », de rechtsvordering overeenkomstig het gemeen recht aan de rechtbanken onderworpen wordt, hun toestaat vóór de rechtbanken de vraag te brengen of, in onderhavig geval, rekening houdend met de omstandigheden die zij inroepen, maatregelen tot tegeldemaking nodig zijn;

Overwegende dat de ingeroepen bepaling in de wetgeving op het sequester ingevoerd is door de besluitwet van 10 januari 1946, waarvan het doel hoofdzakelijk was een recht van voorrang toe te kennen aan de gewone schuldeisers ten opzichte van de schuldvordering welke de Staat kan doen gelden wegens veroordeling tot schadevergoeding of teruggave die ten laste van de gesequestreerde zouden zijn uitgesproken;

Overwegende dat dit recht echter toegekend was mits zekere waarborgen welke de dienst in staat stelden elke schuld, waarvan de deugdelijkheid hem niet bewezen was, af te wijzen en onder meer mits het vermogen aan de rechtbanken de betwistingen voor te leggen welke omtrent de deugdelijkheid der aangevoerde schuldvorderingen mochten ontstaan;

Overwegende dat zowel uit de plaats welke lid 5 in de tekst van het artikel inneemt, als uit de andere bepalingen van de besluitwet van 17 januari 1945 waarin het werd ingelast alsmede uit het verslag aan de Regent, dat de besluitwet van 10 januari 1946 voorafgaat, blijkt dat het in die bepaling voorziene vermogen de zaak bij de rechtbanken aan te brengen enkel toegekend is in het geval bedoeld door de besluitwet van 10 januari 1946, dit wil zeggen wanneer betreffende de deugdelijkheid of de rang van de overgelegde schuldvordering een betwisting bestaat;

Overwegende dat een der voornaamste doeleinden van de achtereenvolgens van kracht geworden wetsbepalingen, alsmede van de wet van 20 maart 1954 welke die bepalingen aanvult, is de opdracht van de Dienst van het Sequester te vergemakkelijken door alle maatregelen onmogelijk te maken welke ten doel zouden hebben de werking van de dienst te vertragen;

Overwegende, tenslotte, dat artikel 9 van de wet van 20 maart 1954, verre van de bevoegdheid der gewone gerechten te impliceren om de noodzakelijkheid

van de verrichtingen tot tegeldemaking vooraf na te gaan, integendeel verhindert dat enige procedure die de tegeldemaking zou vertragen, het enige in aanmerking genomen verzet, zoals in de vroegere wetsbepalingen reeds in het licht was gesteld, het verzet zijnde van de gesequestreerde of van zijn schuldeisers met betrekking tot betwiste schuldvordering;

Overwegende dienvolgens dat het eerste onderdeel van het middel naar recht faalt;

Over het tweede onderdeel

Overwegende dat, in strijd met wat in het middel aangevoerd is, het bestreden arrest niet beslist dat de door de Dienst van het Sequester gelaste maatregelen tot tegeldemaking wettelijk waren;

Overwegende dat, na er op gewezen te hebben dat in onderhavig geval geen burgerlijk recht hic en nunc geschonden was, het arrest zich er bij bepaalt vast te stellen dat aanleggers enkel beweren, in strijd met wat de Dienst van het Sekwester acht, dat de verkoop van de onder sequester gestelde goederen niet nodig was om de aanzuivering van het passief te verzekeren, en te beslissen dat aanleggers in gebreke blijven de onwettelijkheid van de gelaste maatregel te bewijzen, daar zij zich er toe beperken het passief te betwisten, wat zonder invloed is op de wettelijkheid van een maatregel waarvan zij slechts de noodzakelijkheid critiseerden;

Dat dit onderdeel van het middel in feite niet opgaat;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanleggers tot de kosten.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 27 november 1956.

Voorzitter : M. Vandermersch.

Raadsheer-verslaggever : M. Daubresse.

Advocaat-generaal : M. Ganshof van der Meersch.

Belastingen. — Voorwaarden voor gebruikmaking van de in het eerste lid van artikel 74 wetten op de inkomstenbelastingen bepaalde buitengewone aanslagtermijn.

Uit de bewoordingen van het eerste lid van artikel 74 van de gecoördineerde wetten op de inkomstenbelastingen, zoals dit gewijzigd is bij artikel 22 van het K.B. nr 14 van 3 juli 1939, blijkt dat de buitengewone aanslagtermijn voor de administratie slechts geldt, indien zij bewijst dat de belastingplichtige aan zijn verplichting zijn inkomsten aan te geven is te kort gekomen en dat deze tekortkoming een gebrek aan of ontoereikendheid van aanslag met zich heeft gebracht.

Daar de administratie slechts over de bij voormeld artikel 74 gestelde buitengewone termijn beschikt, voor zoveel het gebrek aan of de ontoereikendheid van aanslag voortvloeit uit een aan de belastingplichtige te wijten oorzaak, vermag zij niet na het verstrijken van de gewone aanslag-

termijn gebruik te maken van de buitengewone termijn om een dwaling te herstellen, welke zij zelf heeft begaan bij de toepassing van de belastingwet op de elementen, waarover zij toen reeds beschikte.

Daar artikel 74 melding maakt van de aan de de belastingplichtige te wijten «ontoereikendheid van aanslag», mag de administratie anderzijds krachtens die bepaling slechts een aanvullende aanslag binnen een verlengde termijn vestigen in de mate dat de onjuistheid in de aangifte een dwaling in de aanslag tot gevolg heeft gehad.

N.V. Usines Gilson t/ De Belgische Staat (Minister van Financiën).

Gelet op het bestreden arrest, de 27e oktober 1955 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het eerste middel, schending van de artikelen 97 der Grondwet, 2 der wet van 15 mei 1846 gewijzigd door artikel 5 van de wet van 9 april 1935 en, voor het dienstjaar 1947, door artikel 2 der wet van 28 maart 1948, 55 en 74 der wetten betreffende de inkomstenbelastingen bij besluiten van 31 juli 1943 en 15 januari 1948 samengeschiedeld, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek,

doordat het bestreden arrest beslist heeft dat de administratie over de bij artikel 74 der samengeschiedelde wetten voorziene verlengde termijnen tot tenkohlerebrenging beschikte om de enkele reden dat «de controleur-taxateur aan aanlegster een bericht had toegestuurd dat verschillende wijzigingen inhield» en dat aanlegster «daarop geantwoord had dat zij akkoord ging over vijf punten en niet akkoord was met twee andere» en dat aldus, door niet na te gaan of aanlegsters aangifte juist en volledig was over de vóór het Hof van Beroep nog betwiste punten, het bestreden arrest impliciet beslist heeft dat zodra een aangifte onvolledig en onjuist is op om het even welk punt, de administratie gerechtigd is deze te verbeteren, buiten de gewone termijn, zelfs over de punten waar ze volledig en juist was,

dan wanneer, krachtens artikel 74, gedurende drie jaar mocht worden nagevorderd alleen die belasting welke door het toedoen van aanlegster ontdoken werd, dit wil zeggen de belasting welke niet in de termijn van het dienstjaar op het kohier gebracht was omdat zij opeisbaar was op niet-aangegeven winsten of op winsten welke slechts aan het licht gekomen waren bij het onderzoeken van feitelijke elementen die in de aangifte onjuist of onvolledig voorgesteld waren — en niet de belasting waardoor een alleen aan de administratie te wijten ontoereikendheid hersteld werd;

Overwegende dat, ingevolge verschillende aan de aangifte van aanlegster gebrachte wijzigingen, aanvullende aanslagen in de bedrijfsbelasting en in de nationale crisisbelasting te maken laste op 20 december 1949 ten kohiere gebracht werden, bij navordering van rechten voor het dienstjaar 1947, dan wanneer de gewone termijn van tenkohlerebrenging voor dit dienstjaar op 31 augustus 1948 verstreek;

Overwegende dat, naar luid van het bestreden arrest, aanlegster, die één van die wijzigingen betwistte, «aan de administratie verwijt in de belastbare winst begrepen te hebben de opbrengst van de tegeldemaking van het inschrijvingsrecht betreffende 45.000 maatschappelijke aandelen van de N.V. «Usines Métallurgiques du Hainaut», zonder rekening te houden met de minderwaarde van de portefeuille, welke uit die tegeldemaking vloeit;

Overwegende dat aanlegster bij conclusies aan-

voerde dat de bijlagen van haar aangifte «juist de rekenplichtige verwezenlijkte verrichting weergaven» en de laattijdigheid van de tenkohlerebrenging van dit element van de aanslag inriep;

Overwegende dat de rechter over de grond de geldigheid van die bewering niet nagaat; dat hij er zich toe beperkt vast te stellen «dat de kwestieuze aanslagen gevestigd werden overeenkomstig de rechtspleging van wijziging, daar de ambtenaar-zetter de aangifte onjuist had bevonden» en aan aanlegster een bericht had gestuurd welk zeven wijzigingen vooropstelde, waarvan enkel twee en namelijk deze welke het voorwerp van het geschil uitmaakt, door haar betwist zijn geweest;

Dat de rechter daaruit afleidt «dat de administratie over de bij artikel 74 der samengeschiedelde wetten voorziene verlengde termijnen van tenkohlerebrenging beschikte»;

Overwegende dat het Hof van Beroep aldus op impliciete doch zekere wijze beslist dat om het even welke verzuimen of ontoereikendheden, in de aangifte vastgesteld, aan de administratie toelaten binnen de buitengewone termijn van artikelen 74 een aanvullende aanslag te vestigen op al de elementen van de belastbare grondslag, zonder dat er aanleiding bestaat na te gaan of, voor zekere van die elementen, de aangifte volledig en juist was;

Overwegende dat uit de termen van lid 1 van artikel 74 van de samengeschiedelde wetten, zoals het gewijzigd werd bij artikel 22 van het koninklijk besluit nr 14 van 3 juli 1939, blijkt dat de buitengewone aanslagtermijn voor de administratie slechts geldt indien zij bewijst dat de schatplichtige aan zijn verplichting zijn inkomsten aan te geven te kort gekomen is, en dat deze tekortkoming een gebrek aan of ontoereikendheid van aanslag met zich gebracht heeft;

Overwegende, enerzijds, dat vermits de administratie slechts de bij voormeld artikel 74 gestelde buitengewone termijn geniet voor zoveel het gebrek aan of de ontoereikendheid van aanslag uit een aan de schatplichtige te wijten oorzaak voortvloeit, zij niet vermag, wanneer de gewone aanslagtermijn verstreken is, van de buitengewone termijn gebruik te maken om een dwaling te herstellen welke zij zelf zou begaan hebben in de toepassing van de belastingwet op de elementen waarover zij alsdan reeds beschikte;

Overwegende, anderzijds, dat, vermits artikel 74 van de wetten, bij het besluit van de Regent van 15 januari 1948 samengeschiedeld, melding maakt van de aan de schatplichtige te wijten «ontoereikendheid van aanslag», de administratie enkel in de mate dat de onjuistheid in de aangifte een dwaling in de aanslag tot gevolg gehad heeft, krachtens die bepaling een aanvullende aanslag binnen een verlengde termijn mag vestigen;

Overwegende, derhalve, dat waar het beslist dat, om reden dat aanlegsters aangifte met verscheidene verzuimen of onjuistheden aangetast was de litigieuze aanslagen binnen de buitengewone termijn mochten gevestigd worden voor al de elementen welke de grondslag uitmaakten van de aanvullende aanslag, zonder de conclusies te beantwoorden waarbij aanlegster staande hield dat degene van die elementen hetwelk betwist was, door haar juist aangegeven werd, het bestreden arrest de in het middel aangeduide wetsbepalingen heeft geschonden;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Luik.

RAAD VAN STATE

6e Kamer. — 5 december 1957.

Zetel: M.M. Vauthier, voorzitter-verslaggever,
Declaire en Coyette.

Advocaten: Mrs Cambier en Rolin.

1. Gemeenten. — Politie. — Woonwagens (1 tot 4).
2. Burgerlijke en individuele rechten. — Eigendomsrecht (1 en 2).
3. Stedebouw. — Opmaken van plannen van aanleg (3).
4. Raad van State. — Geschil nietigverklaring. — Akte vatbaar voor beroep (4).
5. Administratieve akten. — Bepaling: akten der administratieve overheden (4).

1. *De gemeenteoverheid is krachtens de haar door de wet van 16-24 augustus 1790 opgedragen macht bevoegd om, in het belang van de gemeenschap, de maatregelen te nemen die vereist zijn om het gevaar dat aan het opstellen van woon- en kermiswagens is verbonden, te voorkomen en te keer te gaan, ook al zijn deze op private eigendom opgesteld.*

2. *Zo de eigenaar zijn grond voor het parkeren van woonwagens of voor het inrichten van een kampeerterrein alleen mag gebruiken mits hij de bepalingen door de gemeenteraad uitgevaardigd in het belang van de hygiëne en de veiligheid in acht neemt, gaat de gemeenteoverheid de bevoegdheden te buiten welke zij krachtens de wet van 16-24 augustus 1790 uitoefent, wanneer zij aan het recht van de eigenaars om over hun goed te beschikken nog een beperking oplegt waarvan noch de grens noch de reden worden aangegeven en over de vaststelling waarvan alleen de burgemeester heeft te oordelen.*

Derhalve zijn terzake met machtsoverschrijding genomen, de beschikkingen waarbij het inrichten van kampeerterreinen voor woonwagens de voorafgaande toelating van de burgemeester vereist en het opstellen van woonwagens verboden wordt op niet toegelaten kampeerterreinen.

3. *Door de kampeerterreinen voor woonwagens te verbieden in residentiële wijken, wanneer die wijken niet omschreven zijn op de door de besluitwet van 2 december 1946 bepaalde wijze, eigent de gemeenteraad zich de bevoegdheden toe welke berusten bij de overheden belast met de toepassing van die besluitwet.*

4. *De beslissing waarbij het college van burgemeester en schepenen aan een kermisreiziger bevel geeft zich naar het door de gemeente ingerichte kampeerterrein te begeven op straffe van proces-verbaal te zijnen laste, is een uitvoeringsmaatregel genomen om eventueel tegen belanghebbende strafrechtelijke vervolgingen voor de gerechtelijke overheid in te stellen. Deze maatregel is geen handeling die voor vernietiging vatbaar is op grond van artikel 9 van de wet van 23 december 1946.*

Becquaert t/ Gemeente St. Jans-Molenbeek.

Gezien het op 16 juli 1955 ingediende verzoekschrift, waarbij Roger Becquaert de nietigverklaring vordert:

- a) van de gemeentelijke verordening van 5 april 1955, bekendgemaakt op 31 mei 1955, «houdende organisatie van kampeerterreinen»;

- b) van de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente St. Jans-Molenbeek waarbij aan verzoeker op 8 juni 1955 bevel wordt gegeven zich uiterlijk 30 juni naar het door de gemeente ingerichte kampeerterrein te begeven, op straffe van proces-verbaal te zijnen laste;

Overwegende dat verzoeker eigenaar is van een grond, gelegen te Sint-Jans-Molenbeek, die hij als standplaats voor de woonwagens en vrachtwagens van zijn kermisbedrijf gebruikt; dat hij onder toepassing valt van de gemeenteverordening van 5 april 1955, waarvan artikel 1 (eerste lid) bepaalt: «Niemand mag, zonder voorafgaande toelating van de burgemeester, een kampeerterrein voor woonwagens inrichten op het grondgebied van de gemeente.» (Tweede lid): «Het inrichten van soortgelijke terreinen is in de residentiële wijken verboden», en, artikel 10: «Het is aan de woonwagens verboden op andere kampeerterreinen te staan dan deze die de vereiste toelating bekomen hebben»; dat uit het onderzoek voor de Raad van State blijkt, dat het verbod van artikel 10 betrekking heeft op het parkeren van al dan niet bewoonde woonwagens op enigerlei plaats van het grondgebied van de gemeente, behalve in de geoorloofde kampeerterreinen;

Overwegende dat het inrichten van een kampeerterrein alleen in residentiële wijken volstrekt verboden is; dat het voor een beperkte duur kan worden toegestaan in de overige delen van het grondgebied van de gemeente, op voorwaarde dat het kamp voldoet aan de eisen die de artikelen 5 tot 9 van het reglement inzake veiligheid en hygiëne stellen;

Overwegende dat de gemeenteoverheid, in strijd met verzoekers bewering, krachtens de haar door de wet van 16-24 augustus 1790 opgedragen macht, bevoegd is om, in het belang van de gemeenschap, de maatregelen te nemen die vereist zijn om het gevaar dat aan het opstellen van kermiswagens is verbonden, te voorkomen en te keer te gaan, ook al zijn deze op private eigendom opgesteld; dat niet beweerde wordt dat de door de bestreden verordening gestelde eisen niet aan deze behoefte zouden beantwoorden;

Overwegende dat uit de verordening van 5 april 1955 blijkt, dat een «kampeerterrein voor woonwagens», ingericht overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 5 tot 9, geen zodanig gevaar voor de hygiëne en de veiligheid oplevert dat het een weigering of een intrekking van vergunning zou wettigen als aan deze voorwaarden niet wordt voldaan;

Overwegende dat, als verzoeker zijn grond voor het parkeren van woonwagens of voor het inrichten van een kampeerterrein alleen mag gebruiken mits hij de bepalingen in acht neemt welke de verordening van 5 april 1955 in het belang van de hygiëne en de veiligheid uitvaardigt, de gemeenteoverheid de bevoegdheden, die zij krachtens de wet van 16-24 augustus 1790 uitoefent, te buiten gaat, wanneer zij aan verzoekers recht om over zijn goed te beschikken nog een beperking oplegt, waarvan noch de grens, noch de reden worden aangegeven en over de vaststelling waarvan alleen de burgemeester heeft te oordelen; dat, wat dit betreft, de bepalingen van artikelen 1,

eerste lid, en 10, en dientengevolge, die van artikelen 3 en 11, door machtsoverschrijding zijn aangepast;

Overwegende dat uit het voor de Raad van State gedane onderzoek blijkt, dat de residentiële wijken waarbinnen volgens artikel 1, tweede lid, van de bestreden verordening, het inrichten van kampeerterreinen zonder beperking verboden is, niet zijn omschreven op de door het koninklijk besluit van 2 december 1946 bepaalde wijze; dat de gemeenteraad, toen hij dit verbod formuleerde zonder de eisen te kennen welke de verwezenlijking van een urbanisatieplan van de gemeente zou stellen, zich bevoegdheden heeft toegeëigend welke berusten bij de overheden die met de toepassing van de besluitwet van 2 december 1946 zijn belast; dat hij zijn macht te buiten is gaan;

Overwegende dat het tweede onderwerp van het beroep betrekking heeft op een uitvoeringsmaatregel, die genomen is om eventueel tegen verzoeker strafrechtelijke vervolgingen voor de gerechtelijke overheid in te stellen; dat deze maatregel geen handeling is die voor vernietiging vatbaar is op grond van artikel 9 van de wet van 23 december 1946 houdende instelling van een Raad van State; dat de eis, wat het tweede onderwerp van het beroep betreft, niet ontvankelijk is;

Besluit :

Artikel 1. De artikelen 1, 3, 10 en 11 van de verordening van de gemeente Sint-Jans-Molenbeek van 5 april 1955 «houdende organisatie van de kampeerterreinen» worden vernietigd.

Artikel 2. Het beroep wordt voor het overige verworpen.

Artikel 3. Van dit arrest zal een uittreksel worden bekendgemaakt in dezelfde vorm als de gedeeltelijk vernietigde verordening.

Artikel 4. De kosten, bepaald op 750 frank, komen ten laste van de gemeente Sint-Jans-Molenbeek tot een beloop van 375 frank en van verzoeker tot een beloop van 375 frank.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

25 juni 1957.

Voorzitter : M. Scheyvaerts.

Raadsheren : M.M. De la Vallée Poussin en Van der Haegen.

Advocaat-Generaal : M. Van den Eynde de Rivieren.

Advocaat : M. Lebacqz.

Echtscheiding door onderlinge toestemming. — Verkorting van de termijn van weduwstaat. — Vertrekpunt van deze termijn.

De toepasselijkheid van artikel 228, lid 4, B.W. is niet beperkt tot echtscheidingen op grond van een bepaalde oorzaak en tot scheidingen van tafel en bed.

De bij toepassing van artikel 284 B.W. door de voorzitter der rechtbank aan de vrouw gegeven waarschuwing haar intrek te nemen in het huis, waaromtrent zij met haar man is overeengekomen, levert de door artikel 228, lid 4, B.W. bedoelde gerechtelijke beslissing op.

Van Eynde en Lasters t/ O.M.

Gezien in regelmatige uitgifte voorgelegd het vonnis waartegen beroep op 16 mei 1957 door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen gewezen ;

Gezien de akte van beroep d.d. 4 juni 1957 ;
Overwegende dat het beroep regelmatig is naar vorm en tijd ;

Overwegende dat Van Bastelaere Jacques, uit de echt getreden echtgenoot van Van Eynde Yvette, alhoewel regelmatig opgeroepen niet verschijnt ;

Overwegende dat door vonnis gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg, zetelende te Antwerpen, in dato 20 maart 1957 de echtscheiding bij onderlinge toestemming werd toegestaan tussen Van Eynde Yvette en Van Bastelaere Jacques; dat de echtscheiding voltrokken werd door de Ambtenaar van de Burgerlijke Stand te Antwerpen in datum van 30 maart 1957;

Overwegende dat Van Eynde Yvette wenst onmiddellijk in het huwelijk te treden van Lasters Armand, dat zij samen met deze laatste bij de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen een verzoekschrift heeft ingediend om verkorting te bekomen van de termijn van 300 dagen vastgesteld door artikel 228 paragraaf 1 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd door de wet van 30 juni 1956; dat zij hun verzoekschrift steunen op de door artikel 228 paragraaf 4 vermoede morele onmogelijkheid samen gemeenschap te hebben;

Overwegende dat de eerste rechter ten onrechte appellanten van hun verzoek heeft afgewezen om reden dat het door artikel 228 paragraaf 4 voorziene vermoeden niet toepasselijk zou zijn op de echtscheidingen bij onderlinge toestemming, dat de toepassing van dit artikel niet beperkt wordt tot de echtscheidingen wegens bepaalde oorzaak en tot de scheidingen van tafel en bed; dat de bij toepassing van artikel 284 van het Burgerlijk Wetboek aan de vrouw door de Voorzitter van de Rechtbank gegeven waarschuwing om haar intrek te nemen in het huis waaromtrent zij met haar man is overeengekomen, de door artikel 228 paragraaf 4 voorziene gerechtelijke beslissing uitmaakt (Hof van Beroep Brussel 23 maart 1957 in zake A.R. n° 32399).

Om deze redenen :

Het Hof ;

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1957, waarvan toepassing werd gedaan ;

Gehoord de Heer van den Eynde de Rivieren, advocaat-generaal in zijn eensluidend advies ;

Ontvangt het beroep, verklaart het gegrond. Doet het bestreden vonnis te niet.

Hervormende :

Zegt dat bij verkorting van de termijn vastgesteld door artikel 228 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd door de wet van 30 juni 1956 Van Eynde Yvette en Lasters Armand onmiddellijk in het huwelijk mogen treden.

Laat de kosten van beide aanleggen ten laste van appellanten.

NOOT : Het bij bovenstaand arrest vernietigd vonnis van de Rechtbank te Antwerpen d.d. 16 mei 1957 is verschenen in het R.W. 1957/1958 ; 517, met noot.

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer — 14 juni 1957.

Voorzitter : M. Bossaert.

Raadsheren : MM. Verougstraete en De Vreese.

Eerste Advocaat-generaal : M. Vermeulen.

Advocaten : Mrs. Dua en Traen loco Mr. Lannoo.

Faillissement. — Voorrecht op de prijs van verkochte machines. — Niet op vervangende machines zonder nieuwe overschrijving. — Bedongen interesten.

Opdat het voorrecht op de prijs van verkochte machines zou behouden blijven en effect sorteren in geval van faillissement, vereisen art. 20/5° van de wet van 16 december 1851 en art. 546 van de faillissementswet van 18 april 1851 overschrijving in het daartoe ter griffie van de rechtbank van koophandel gehouden register.

Daar deze overschrijving beoogt aan de den toe te laten ter griffie na te gaan op welke bepaalde goederen het voorrecht slaat (en niet slechts de verkoop en de omvang van de schuldvordering te doen kennen) moet de overschrijving, om aan derden te kunnen worden tegengeworpen, de nauwkeurige vermelding der betreffende goederen als noodzakelijk bestanddeel behelzen.

Deze noodzakelijkheid van nauwkeurige aanwijzing brengt met zich mede, dat bij vervanging van machines het voorrecht niet van rechtswege en zonder nieuwe overschrijving kan overgaan op de machines die de eerste hebben vervangen, al zouden zij ook van dezelfde aard en soort zijn.

De interesten, die verschuldigd zijn krachtens een beding, dat is ingelast in de overgeschreven overeenkomst of factuur, komen principieel in aanmerking voor medebevoorrechtiging.

P.V.B.A. D'Hooge t/ Mr. Lannoo (curator
faillissement Ghysseels).

Advies van het O.M.

De door appellante, de P. V. B. A. «Emile D'Hooge», te Gent, vóór de rechtbank van koophandel te Brugge ingestelde vordering strekte er toe haar te doen aanvaarden in het bevoorrechte passief van het faillissement Gijsels, Odiel, voor een bedrag van 606.584 fr. vermeerderd met de gerechtelijke interesten en kosten, dan wanneer de curator over dit faillissement voorhield dat de schuldvordering van appellante enkel in het gewoon passief mocht worden opgenomen en zulks voor een bedrag van 398.456 fr.

Ten einde de juiste afrekeningen te bepalen heeft de rechtbank een deskundige aangesteld, doch mits uitsluiting van de bedragen overeenkomend met de prijs van twee wasmachines die deze voorkomende op een factuur d.d. 30 augustus 1952 hebben vervangen, en mits uitsluiting van de aangerekende bedragen wegens interesten, protest- en gedingskosten, evenals alle bedragen buiten voormelde factuur aangerekend.

Tegen dit tussenvonnis dat appellante ongetwijfeld grieft, en waartegen regelmatig en ontvankelijk beroep werd ingesteld, doet zij twee hoofdzakelijke bezwaren gelden; vooreerst dat zij ertoe gerechtigd is het volledig bedrag van haar factuur van 30 augustus 1952 als bevoorrecht in te brengen, zonder aftrek van de prijs van de twee vervangen machines; vervolgens, dat de bedongen interesten als bevoorrecht moeten beschouwd worden.

I. Wat de vervanging van machines betreft.

De machines die in zake in vervanging verkocht werden hebben nooit het voorwerp uitgemaakt van verkoopsovereenkomsten of facturen ingeschreven in het daartoe ter griffie van de rechtbank van koophandel bijgehouden register.

Waar, ter wille van het bijzonder kenmerk van het voorrecht op verkochte machines, de stipte aanduiding van deze goederen tot bescherming der rechten van de derden te goeder trouw een hoofdzakelijk bestanddeel van de inschrijving betreft, is het nagenoeg vanzelfsprekend dat, bij vervanging van machines, het voorrecht ingeschreven ten opzichte van de vervangen machines niet van rechtswege en zonder nieuwe in-

schrijving kan overgaan op de machines die de eerste hebben vervangen, al zouden zij ook van zelfde aard en soort zijn.

Waar, in onderhavig geval, vaststaat dat twee der op de factuur van 30 augustus 1952 voorkomende machines vervangen werden door twee andere, met gewijzigde prijsvoorwaarden, en de overeenkomst nopens deze vervanging mits regeling van het prijsverschil blijkt te dagtekenen van november 1952, doch niet ingeschreven werd, is derhalve het voorrecht op die twee vervangen machines niet tegenstelbaar aan derden.

Terecht heeft de rechtbank dan ook de prijzen van deze twee vervangen machines uit het bevoorrechte passief van het faillissement uitgesloten.

II. Wat de interesten betreft.

Waar principieel interesten voor medebevoorrechtiging in aanmerking komen, dient evenwel in onderhavig geval te worden vastgesteld dat het beding van kontantbetaling alsmede de van rechtswege bedongen verwijlinteresten zoals voorzien op de ingeschreven factuur van 30 augustus 1952 vervangen werden door andere modaliteiten, nader bepaald in een overeenkomst van «verkoop op krediet» van zelfde datum, die echter niet ingeschreven werd.

Appellante doet terecht opmerken dat de inschrijving van een verkoopovereenkomst van machines of van de desbetreffende factuur tot doel heeft aan de derden-schuldeisers de oorzaak en de omvang van de schuldvordering van de verkoper te doen kennen.

Bij de omvang van die schuldvordering kunnen evenwel enkel worden aangerekend de interesten zoals zij voortspruiten uit de ingeschreven overeenkomst of factuur, of uit het gemeen recht. (wettelijke verwijlinteresten na ingebrekestelling)

Zo de verkoper, in een andere niet ingeschreven overeenkomst, met zijn koper andere interesten en modaliteiten bedongen heeft, wil het ons nochtans voorkomen dat hieruit bij afwezigheid van bewezen uitdrukkelijke verzaking geenszins mag worden afgeleid dat het voorrecht op de in de eerste ingeschreven overeenkomst of factuur bedongen interesten zou vervallen; het voorrecht op die bepaalde interesten zoals zij blijken uit een regelmatig ingeschreven bescheid blijft, naar ons oordeel, integendeel gehandhaafd, afgezien van de uitvoering van elke andere verplichting voortspruitende uit een afzonderlijke niet ingeschreven overeenkomst, waarvoor dan ook geen voorrecht in aanmerking komt.

III. Besluit.

Wij besluiten dienvolgens tot de gedeeltelijke gegrondheid van het beroep, doch enkel waar het er toe strekt te horen verklaren dat het voorrecht van appellante de bedragen moet omvatten aangerekend wegens de interesten voorzien in de ingeschreven factuur van 30 augustus 1952, doch bij uitsluiting van de koopprijs van de twee vervangen machines.

(w. g.) J. Matthijs.

Arrest

Gezien de stukken, o.m. het vonnis tussen partijen op tegenspraak gewezen door de Rechtbank van Koophandel te Brugge op 26 april 1955;

Overwegende dat het hoger beroep regelmatig is naar vorm en tijdig werd ingesteld;

Overwegende dat het hoger beroep is beperkt tot deze beschikkingen van het bestreden tussenvonnis waarbij de koopsom van twee vervangen machines en de bedragen aangerekend wegens interesten uit de bevoorrechte schuldvorderingen dienen uitgesloten;

Betreffende de vervangen machines:

Overwegende dat, opdat het voorrecht op de prijs

van verkochte machines zou behouden blijven en effect zou sorteren in geval van faillissement; art. 20, 5° van de wet van 16 december 1851, en art. 546 van de wet van 18 april 1851 overschrijving vereisen in het daartoe ter griffie van de rechtbank van koop-handel bijgehouden register;

Overwegende dat, nu deze overschrijving beoogt de derden toe te laten ter griffie na te gaan op welke bepaalde goederen het voorrecht juist slaat (en niet slechts de verkoop en de omvang der schuldvordering te laten kennen), de eerste rechter met reden oordeelt dat, opdat ze tegenstelbaar weze aan derden, de overschrijving de stipte aanduiding der betreffende goederen als noodzakelijk bestanddeel moet behelzen; dat deze noodzakelijkheid van stipte aanduiding met zich brengt dat bij vervanging van machines, het voorrecht niet van rechtswege en zonder nieuwe overschrijving kan overgaan op de machines die de eerste hebben vervangen, al zouden zij ook van dezelfde aard en soort zijn;

Overwegende nu dat ter zake niet wordt betwist dat twee machines die op de overgeschreven factuur d.d. 30 augustus 1952 voorkwamen, naderhand vervangen werden door andere — met gewijzigde prijsvoorwaarden — die nooit het voorwerp hebben uitgemaakt van een overgeschreven koopovereenkomst of factuur;

dat hieruit voortspruit dat het voorrecht op de twee vervangen machines niet tegenstelbaar is aan derden;

dat de omstandigheid dat appellante niet vraagt dat het prijsverschil als bevoorrecht zou worden aangezien, hieraan niets verandert;

dat de vervanging van de machines voor de schuldeisers wél belang heeft vermits ze moeten kunnen nagaan op welke bepaalde goederen het voorrecht slaat; dat de niet betaalde prijs van een bepaalde machine alleen een voorrecht geeft op de verkoopprijs van die wel bepaalde machine;

dat de eerste rechter derhalve terecht de prijs van de twee vervangen machines uit het bevoorrecht passief van het faillissement heeft uitgesloten;

Betreffende de interesten :

Overwegende dat de interesten die verschuldigd zijn krachtens een beding ingelast in de overgeschreven overeenkomst of factuur principieel in aanmerking komen voor medebevoorrechtiging;

dat ter zake, het beding van kontantbetaling en de van rechtswege bedongen verwijlinteresten zoals voorzien in de overgeschreven factuur d.d. 30 augustus 1952, weliswaar werden vervangen door andere modaliteiten nader bepaald in een overeenkomst van « verkoop op krediet » van dezelfde datum, die niet werd overgeschreven;

dat appellante echter terecht voorhoudt dat, nu de overschrijving voor doel heeft aan de derden-schuldeisers, benevens de oorzaak en het juiste voorwerp van het voorrecht, de omvang van de schuldvordering van de verkoper te doen kennen, gezegde gewijzigde modaliteiten van betaling geenszins voor gevolg hebben het voorrecht op de in de overgeschreven factuur bedongen interesten te doen vervallen;

dat, in strijd met wat geïntimeerde beweert, ter zake geenszins bewezen is dat appellante haar voorrecht op de interesten zou hebben verzaakt;

dat de eerste rechter derhalve ten onrechte de wegens interesten aangerekende bedragen uit het voorrecht heeft uitgesloten;

Overwegende dat tegen het bestreden vonnis geen andere bepaalde grieven worden ontwikkeld;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935,

Gehoord dhr advocaat-generaal Matthijs in zijn eensluidend advies,

Alle andere en meeromvattende besluiten verwerpende als ongegrond,

Ontvangt het hoger beroep; verklaart het gegrond doch alleen in de mate hierna bepaald; bevestigt het bestreden vonnis met deze enkele wijziging dat de aangestelde deskundige de in de overgeschreven factuur d.d. 30 augustus 1952 voorzien interesten in het bevoorrechte passief zal dienen op te nemen, met uitsluiting nochtans van de interesten die betrekking hebben op de verkoopprijs van de twee vervangen machines;

Veroordeelt appellante tot de drie vierden en geïntimeerde q. q. tot één vierde van de kosten van de aanleg.

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer. — 2 februari 1957.

Voorzitter : M. Van den Abeele.

Raadsheren : M.M. Morel de Westgaver en Lefebvre.

Advocaat-generaal : M. Vanhoudt.

Advocaat : Mr Van Hille.

Strafrecht. — Verduistering. — Voltooing van het misdrijf.

Het misdrijf van verduistering is voltooid op de dag, dat de dader zich in de onmogelijkheid bevond de door hem ontvangen gelden aan de rechthebbende af te dragen.

Het feit, dat de dader de benadeelde naderhand volledig heeft vergoed is niet van aard het misdrijf te doen beschouwen als zijnde niet gepleegd.

Dat feit kan alleen als verzachtende omstandigheid worden aangemerkt.

O.M. en Demeester b.p. t/ S.

Overwegende dat het beroep tijdig en regelmatig aangetekend werd;

Overwegende dat door het onderzoek en bij de behandeling der zaak vóór het Hof het feit lastens verdachte gelegd bewezen is geworden zoals hierna nader bepaald;

Overwegende dat verdachte die als handelsreiziger in dienst was van A. Demeester, van deze cliënten gelden ontvangen had voor een bedrag van 53.963,25 fr.; dat hij bekend deze gelden aan zijn werkgever niet overhandigd te hebben maar ze voor zich gehouden te hebben en « opgeleefd te hebben »;

Overwegende dat hij zich op 15 april 1951 in de onmogelijkheid bevond de door hem ontvangen gelden aan Demeester te overhandigen;

Overwegende dat het misdrijf alsdan voltrokken werd;

Overwegende dat verdachte weliswaar, lopende het geding zijn gewezen werkgever totaal vergoedde;

Overwegende dat dit feit als verzachtende omstandigheid door het Hof beschouwd wordt; dat het nochtans niet van aard is om het misdrijf als ongepleegd te doen beschouwen, vermits het voltrokken was op het ogenblik dat verdachte in de onmogelijkheid was de door hem ontvangen gelden aan Demeester te overhandigen;

Overwegende dat er verzachtende omstandigheden voorhanden zijn spruitende uit het feit dat verdachte het slachtoffer totaal vergoedde;

Om deze redenen :

Het Hof,
wijzende op tegenspraak.
Alle andere of strijdige besluiten verwerpend als ongegrond;

Gelet op art. 24 der wet van 15 juni 1935, 191.211 WBSV.40.85.49 SWB., alle wetbepalingen op deze terechtzitting door de Voorzitter aangeduid, alsook art. 140, W. 18.6.1869, gew. door art. 2 W. 4.9.1891;

Ontvangt het beroep van het Openbaar Ministerie en erop wijzende, doet het bestreden vonnis te niet en opnieuw wijzende met eenparigheid van stemmen, veroordeelt verdachte voor het feit hem ten laste gelegd en gepleegd op 15 april 1951 tot een geldboete van honderd frank;

Verwijst beklaagde tot de kosten van beide aanleggen gevallen aan de zijde van het Openbaar Ministerie.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE OUDENAARDE

1e Kamer — 26 september 1956.

Voorzitter : M. Janssens de Varebeke.

Rechters : MM. Wuyts en Kerkhove.

O.M. : M. Langerock.

Advocaat : Mr. Puissant.

Minderjarigheid. — Rechterlijke machtiging krachtens artikel 224 g B.W.

Vrouw en haar echtgenoot beiden minderjarig. — De Rechtbank verleent aan de vrouw krachtens artikel 224 g B.W. de machtiging om op te treden in een licitatie.

Van Cauwenbergh.

Hooggeachte Heer Voorzitter,

Vertoont eerbiedig :

Mevrouw Mariette-Antoinette Van Cauwenbergh, zonder beroep, geboren te Haaltert op 16-11-1937, echtgenote van de Heer Willy-Leopold De Cock, beroepsmilitair, geboren te Haaltert op 20-3-1936, beiden samen wonende te Haaltert;

wie zich aanstelt en zijn ambt verleent van pleitbezorger Meester Leon Puissant, advocaat-avoué, wonende te Oudenaarde, Kasteelstraat 12;

dat zij, gezien haar geboortedatum, zowel als haar echtgenoot, nog minderjarig is;

dat zij in rechte wenst op te treden in verband met een licitatie op rekwest;

dat zij van wetswege ontvoegd is door haar huwelijk, maar haar echtgenoot-curator niet de nodige bekwaamheid bezit, gezien zijn eigen minderjarigheid, om haar de vereiste bijstand te verlenen;

dat art. 224, G voorziet dat zij zich dientengevolge moet wenden tot de rechtbank;

dat in casu de procedure, voorzien door art. 863 van het Wetb. Burg. Proc. dient gevolgd te worden; (Carré sur Chauveau IIIe deel, nr 2925, bl. 213).

dat de rechtbank, ofwel verzoekster de passende machtiging dient te verlenen om op te treden bij hierboven vermelde procedure op rekwest (Timmermans, Vente des biens des mineurs, uitg. 1880, nr 58)

ofwel een voogd (ad hoc) tot dat doeleinde dient aan te stellen (Pigeau, uitg. 1840, bl. 59);

Om deze redenen behage het U. Heer Voorzitter

te bevelen dat huidig rekwest in mededeling worde gegeven aan het Openbaar Ministerie, een rechter-commissaris aan te stellen opdat door uwe rechtbank bij vonnis aan verzoekster machtiging zou verleend worden op te treden als minderjarige in een licitatie op rekwest ten verzoeken van Mevrouw Maria-Theresia Van Cauter uit Mazenzele en consoorten betreffende een te verdelen hofstede, gelegen te Moorsel, waarin verzoekster gerechtigd is;

Subsidiar : haar vader, dhr Albert Emile Van Cauwenbergh, bieruitzetter, wonende te Haaltert, Bril, als voogd of voogd ad hoc aan te stellen.

Oudenaarde, 23-8-56

(get.) L. Puissant.

Zij medegeeld aan de Heer Procureur der Konings, om advies;

Oudenaarde, 27-8-56

De Voorzitter der Rechtbank,

(get.) G. Janssens de Varebeke.

De ondergetekende Procureur des Konings is van oordeel dat het verzoek in hoofdorde mag ingewilligd worden, en dat het verzoek « in subsidiaire orde » derhalve zonder voorwerp is;

Oudenaarde, 18-9-56

De Procureur der Konings

(get.) E. Sebrechts.

Zij de Heer rechter Wuyts, aangesteld om verslag te doen ter zitting van 26-9-56;

Oudenaarde, 25-9-56

De Voorzitter

(get.) G. Janssens de Varebeke.

De rechtbank :

Gezien het vorenstaand rekwest;

Gehoord het advies van de Heer Sebrechts, substituit-procureur des Konings, en het verslag van de heer rechter Wuyts;

Overwegende dat er aanleiding toe bestaat het verzoek in hoofdorde in te willigen, dat het verzoek in subsidiaire orde aldus zonder voorwerp geworden is;

Om deze redenen :

rechtdoende :

Gelet op art. 2 en 9 wet 15-6-1935;

Verleent aan de verzoekster de machtiging om op te treden als minderjarige in een licitatie op rekwest ten verzoeken van Maria Theresia Van Cauter, te Mazenzele, en cons. betreffende een te verdelen hofstede, gelegen te Moorsel, en waarin de verzoekster

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

4e Kamer — 10 juli 1957.

Alleenrechtsprekend rechter : M. Roevens.

Eerste-Subst. Procureur des Konings : M. Van Leuven.

Advocaten : Mrs. Van Nieuwerburgh en Laureyns.

Aanneming van werk. Boete wegens vertraging in de uitvoering van een werk kan in principe eerst na ingebrekestelling worden gevorderd.

Voor de opeising van een boete wegens vertraging in de uitvoering van een werk is in principe een ingebrekestelling vereist; deze behoeft weliswaar

niet in sacramentele termen te worden gesteld, maar zij moet alleszins zeer duidelijk en op ondubbelzinnige wijze inhouden, dat de aanbesteding der de boete zal toepassen.

De uit een aannemingsovereenkomst ontstane verbintenissen zijn niet van die aard, dat zij slechts binnen een bepaalde tijd kunnen worden nagekomen.

N.V. Bouwondernemingen Solida t/ De Beukelaer.

Overwegende dat de oorspronkelijke eis van aanlegster ertoe strekte betaling te bekomen van 82.092,50 fr. zijnde het saldo verschuldigd hoofdens veranderingswerken aan het eigendom van verweerder;

Aangezien verweerder de afrekening van min en meer uitgevoerde werken betwistte en bovendien een verdragsboete opeiste van 64.200,— fr.; dat bij tusschenvonnis van 9 januari 1957 de rechtbank Terlinck aanstelde met de volgende zending:

« De uitgevoerde werken te bezichtigen en te beschrijven, de ingediende afrekeningen na te gaan; » de waarde van de min en meer uitgevoerde werken te ramen, de nog uit te voeren onderhoudswerken aan te duiden, te beschrijven en te beramen; de nog uit te voeren werken en meer bepaald het plaatsen van een brievenbus en plaatsing van een aansluiting aan de achtergevel te beschrijven en te beramen en » alle nuttige vragen door partijen te stellen te beantwoorden »;

Aangezien de deskundige in zijn verslag, gedeponeerd op 1 april 1957, tot de bevinding komt:

1° — dat de meer uitgevoerde werken: beliepen op 44.474,75 fr. (blz. 4) en dit bedrag dient verhoogd (zie blz. 6 verslag) met

post 12 océanisch glas	210,—
Post 14 keper plafond gang 2000 — 1362,50	637,50
trapleuning kelder	200,—

1047,50

totaal der meerwerken: fr. 45.522,25

2° — dat de minder uitgevoerde werken (blz. 4) beliepen op 4.840,— fr.

3° — dat er nog amper voor 500 fr. onderhoudswerk is, bestaande in het herstel van een barst in plafond (blz. 5 verslag);

4° — dat er geen andere werken meer uit te voeren zijn en deze die vereist worden aan brievenbus en aan afsluiting draad geen voorziene dus niet gecontracteerde werken zijn, die eventueel dienen bijbetaald indien verweerder ze wenst uitgevoerd en aanlegster aanvaardt ze uit te voeren;

Overwegende dat aanlegster verklaart om kort proces te maken de door de deskundige vooropgezette cijfers te aanvaarden; dat zij verder terecht betwist dat het voorstel van afrekening van een aannemer « voor nazicht » aan de architect verzonden hem zou binden alvorens deze met de verweerder te berekenen; dat bijgevolg niets belet de materiële vergissingen te herstellen en aan te vullen wat vergeten was; dat alzo de post « kepers plafond gang » in plaats van de opgegeven 1.326,50 fr. dient verhoogd te worden tot 2.326,50 fr. en eveneens nog vermeld wordt de bijlevering trapleuning;

Overwegende dat aanlegster anderzijds de opmerking van verweerder betreffende de overdrachtstaxen aanvaardt en bij schrijven van 17 juni 1957 aangeeft dat het in besluiten opgegeven bedrag van 14.425 fr. dient herleid te worden op 13.253 fr.;

Overwegende dat het uiteindelijk saldo aldus een bedrag vertegenwoordigt van 75.038,25 fr. onder aftrek van 1.171,— fr. (te veel aangerekend als taxen: 14.424 — 13.253) of 74.867,25 fr.;

Overwegende dat verweerder aanspraak maakt op schadevergoeding of boete van 64.200 fr. wegens vertraging in de aflevering van het werk; dat de werken immers volgens overeenkomst op 10 weken moesten voltooid zijn en de werken slechts als voltooid konden beschouwd worden na 10 maanden of een vertraging van 214 dagen aan 300 fr. per dag;

Overwegende dat principieel voor de opeising van een verdragsboete een in morastelling vereist is; dat deze inmorastelling weliswaar niet in sacramentele termen dient opgesteld te worden, maar dat ze alleszins zeer duidelijk en op ondubbelzinnige wijze moet inhouden dat de meester van het werk de boete zal toepassen;

Overwegende dat de voorgebrachte brieven van 4 juni 1955, 12 september 1955 en 25 september 1955 door verweerder aan aanlegger gericht, niet in dusdanige termen werden opgesteld dat zij aan de voorwaarden van artikel 1164 van het B.W. beantwoorden;

Overwegende dat verweerder nog aanhaalt dat er geen ingebrekestelling nodig is;

1° — wanneer de omstandigheden van aard zijn dat de aannemer betrouwd moet worden er in toegestemd te hebben dat hij in gebreke is door het eenvoudig feit van niet uitvoering van zijn verbintenis binnen de overeengekomen tijd (art. 1139 B.W. — Gent 23-1-1895 — Pas. II 366);

2° — wanneer ze ontstaat uit kracht van de verbintenis zelf als aan die verbintenis maar binnen een zekere tijd kan voldaan worden en de schuldenaar deze termijn heeft laten voorbijgaan (art. 1146 B.W. De Page t. III p. 99);

Overwegende dat uit geen enkel ter zake aangehaalde omstandigheid de wil van de aannemer blijkt er in toegestemd te hebben als in gebreke te zijn beschouwd door het enkel verstrijken van de voorziene termijn; dat het niet opgaat te beweren dat aan de huidige verbintenis maar binnen zekere tijd kon voldaan worden en zulks overigens door het feit zelf van de uitvoering weerlegd is;

dat bovendien in casu de betrekkelijk aanzienlijke bijwerken, die werden uitgevoerd, ontegensprekelijk een weerslag moesten hebben op de vastgestelde termijnen van voltooiing der werken;

Overwegende dat verweerder tenslotte aanstipt dat alhoewel de schadevergoeding dient bepaald overeenkomstig de termen van art. 11 van het lastenboek waarvan volgens een groot deel der rechtspraak door de rechter niet kan afgeweken worden (Delvaux 410) dat nochtans de werkelijke schade door verweerder geleden hoger is ingevolge verlies in handel, aan huishuur, beschadiging van meubelen, ziekte, kommer, zorgen en ongemakken allerhande, enz.;

Overwegende dat een zekere hinder bij uitvoering van veranderingswerken normaal is; dat verweerder niet bewijst op aanvaardbare wijze bijzondere « schade » te hebben ondergaan door « fout » van aanlegger en waarvoor deze laatste « aansprakelijk » zou zijn; dat dan ook geen schadevergoeding kan toegestaan worden;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

31 mei 1957.

Voorzitter: M. J. de Necker.

Rechters: MM. C. Moerenhout en M. Vande Vijver.

O.M.: M. Vergote.

Advocaat: Mr. Delvoeye.

Ontzetting uit de ouderlijke macht. — Mag alleen wor-

den uitgesproken wegens opzettelijk en met oordeel des onderscheids door de ouders gepleegde foutieve daden.

Uit de geschiedenis van de totstandkoming van de wet van 15 mei 1912, uit de rechtsleer en uit de rechtspraak blijkt, dat de ontzetting uit de ouderlijke macht een zware burgerlijke sanctie is tegen onwaardige ouders.

De feiten, die redenen kunnen zijn tot ontzetting uit de ouderlijke macht, moeten derhalve een foutief karakter hebben en burgerlijk foutieve daden opleveren.

De daad, die aanleiding geven kan tot een vordering tot ontzetting uit de ouderlijke macht, moet een bewuste daad zijn, opzettelijk en met oordeel des onderscheids gepleegd, zodat de vader of de moeder daarvoor aansprakelijk kan worden geacht.

Een vader van wie een psychiatrisch onderzoek heeft uitgewezen, dat hij ten tijde van de feiten waarop de vordering tot ontzetting in hoofdzaak gegrond is, aan krankzinnigheid leed, waardoor hij onbekwaam was zijn daden te beheersen, had niet het door de wet van 15 mei 1912 vereiste opzet en oordeel des onderscheids om wegens onwaardigheid ten opzichte van zijn kinderen de zware burgerlijke sanctie van de ontzetting uit de ouderlijke macht op te lopen.

Procureur des Konings t/ X...

Herzien het vonnis van deze Rechtbank, dd. 15 februari 1957;

Gezien het deskundig verslag van Dr J. De Busscher; Overwegende dat blijkt uit de voorafgaande werkzaamheden van de Wet van 15 mei 1912, en uit de rechtsleer en rechtspraak, dat de ontzetting uit de ouderlijke macht, een zware burgerlijke sanctie is, tegenover onwaardige ouders;

Dat zij soms een straf is, in de strafrechterlijke zin, wanneer zij toegepast wordt op grond van artikelen 378 tot 382 al. 2 S.W.B. (Verbr. 18 dec. 1916, Pas. 1917, I, bl. 346);

Overwegende dat in het Memorie tot toelichting, dat het Wetsvoorstel Lejeune, dd. 10 aug. 1889, voorafging, het volgende te lezen stond: « La puissance paternelle » est une puissance tutélaire et protectrice. Les droits de garde et de correction, qu'elle comprend, ont pour but l'éducation physique et morale de l'enfant. Si les parents en abusent, pour corrompre celui-ci en l'exci- tant à la débauche ou en l'associant à leurs crimes, s'ils le rendent victime de leur brutalité ou de leur dépravation, il est juste que la loi leur enlève une autorité qu'ils ne sont pas dignes d'exercer »;

Overwegende dat in het verslag van de middelafdeling, verslaggever zich als volgt uitdrukte: « Il ne peut être question, sous prétexte de protéger l'enfance de restreindre les pouvoirs de la famille. Le déplacement ou l'amointrissement de la puissance paternelle ne doit avoir lieu qu'en cas d'absolue nécessité et lorsqu'il est à craindre que la conduite des parents soit de nature à compromettre la sécurité, la moralité ou la santé de l'enfant »;

Dat verder gezegd wordt: « Ce n'est point le législateur qui crée la puissance ou pour mieux dire, l'autorité paternelle: les pouvoirs qu'ont les père et mère sur la personne de leur enfant, dérivent de la paternité et de la filiation: ils ont pour but l'éducation physique et morale de l'enfant »;

« A ces pouvoirs qui sont des droits en même temps

» qu'à des devoirs, le législateur ne peut apporter aucune entrave; il ne lui est même pas permis de les limiter, » tant que les parents n'en font pas un usage contraire » ou préjudiciable à l'intérêt bien entendu de l'enfant: » sa mission consiste à fortifier l'autorité paternelle en » donnant une juste sanction aux uns et aux autres »;

En verder: « Sans doute on peut dire que le manquement des parents à leurs devoirs, leur négligence à » donner à leurs enfants les soins nécessaires, le délaissement matériel et l'abandon moral, les excès, les » violences, l'inconduite et l'exemple de la débauche, » l'abus d'autorité ou de pouvoir, l'association des » enfants à leurs crimes et délits et tous autres actes » qui ont pour conséquence de démoraliser l'enfance, » sont contraires à l'obligation générale imposée aux » père et mère par cet article (203 C.C.); « Mais ces » actes, aussi coupables qu'ils soient, ne trouvent aucune » répression dans le Code Civil » (Verslag Colaert: 1891-1892; Verslag aan de Kamer door de heer Colaert, 1908);

Overwegende dat Minister Carton de Wiart, tijdens de bespreking in de Kamer, verklaarde: « Que dit le » projet? Suivant la gravité des fautes commises par » le père ou la mère, le tribunal devra ou pourra leur » enlever à l'un et à l'autre, ou à l'un d'entre eux, tout » ou partie des droits qui sont afférents à la puissance » paternelle »;

Overwegende dat de rechtsleer, ook de ontzetting uit de ouderlijke macht, als een burgerlijke sanctie aanziet, tegenover onwaardige ouders; (De Page: Dr. Civ. T. I, bl. 744; Nouvelles Dr. Civ. T. II, bl. 736; Rép. pr. Dr. belge: T. X, v° Puissance patern. bl. 839; Dabin: Le contrôle de la puissance paternelle, bl. 84);

Overwegende dat de feiten als grondslag tot een vordering tot ontzetting uit de ouderlijke macht, derhalve een foutief karakter moeten hebben en burgerlijk foutieve daden moeten daarstellen;

Dat, zoals de heer Daens het verklaarde in de Kamer: « de moeder die uit nood gedwongen buiten » gaat werken, de kinderen aan hun eigen overlatend, » terwijl zij hun onderhoud verdient, niet onwaar- » dig is »;

Dat dit bevestigd werd door dhr Denis, dewelke zegde: « Tout à l'heure, Mr. Daens, parlant de ces » mères qui sont obligées de laisser leurs enfants pour » leur ouvrage. Cela peut être passager, mais il faut » quelque chose qui révèle un état volontaire », en met klem bijgetreden werd door de h. Beernaert in volgende bewoordingen: « Une négligence qui est le résultat » d'une force majeure, n'est plus une négligence. »;

Overwegende dat de daad die aanleiding geven kan tot een vordering in ontzetting uit de ouderlijke macht, een bewuste daad zijn moet, opzettelijk gesteld en met onderscheid des oordeels, zodat de vader of de moeder ervoor aansprakelijk kan worden geacht; (Beroep Brussel: 2 maart en 4 juli 1916, Pas. 1916, II, bl. 209; Beroep Gent: 15 april 1930, Pas. 1930, II, blz. 133);

Overwegende dat in geval van opsluiting, bij toepassing van de wet op het maatschappelijk verweer, dus een onderscheid zal hoeven gemaakt te worden, naargelang het verslag laat uitschijnen dat de dader onbekwaam was door geestesstoornis, zijn daden te beheren, op het ogenblik van de feiten aan de grond van de vordering in ontzetting van de ouderlijke macht, dan niet;

Dat indien de internering bevolen werd, om reden van latere verschijnselen van geesteszwakte, de dader wel zal kunnen beroofd worden van het ouderlijk gezag;

Overwegende dat dit de beschikking uitlegt van

art. 7 van de Wet van 15 mei 1912, waarbij de vordering in herstel in de ouderlijke macht, maar ontvankelijk is tien of vijf jaar na het definitief vonnis van ontzetting, naar gelang deze verplichtend of vrijstaand geweest is;

Dat zulke beschikking onverstaanbaar ware, in afwezigheid van gesanctioneerde fout, in welk geval het herstel in de ouderlijke macht had kunnen moeten vervolgd worden vanaf de afwijdering van de toestand die belette de ouderlijke macht behoorlijk uit te oefenen;

Dat derhalve in geval van onbekwaamheid door ziekte of nood, andere instanties zullen hoeven tussen te komen om bijstand te presteren, zoals de C.O.O., het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, enz. maar de ouders niet kunnen beroofd zijn van de ouderlijke macht, om redenen van onwaardigheid;

Overwegende dat hetzelfde geldt in geval van geestesverbijstering, in dewelke de vader of moeder zouden verkeren, bij het stellen van de hun toegeschreven daad;

Dat in geval van beletsel voor de vader, de ouderlijke macht uit te oefenen, deze uitgeoefend wordt door de moeder; (De Page: Dr. Civ. T. I, bl. 714);

Dat dit beletsel van gelijk welke aard zijn kan, zowel stoffelijk als zedelijk en de rechtspraak de oplossing toepast, zowel in geval van afwijdering, krijgsgeschiedenis, als in geval van interdictie, opsluiting, enz. (Burg. Rechtb. Antwerpen, 20 nov. 1885, Pas. 1887, III, bl. 104);

Overwegende dat blijkt uit het zeer omstandig en uitgediept verslag van de aangestelde deskundige, dat X..., in de periode tussen het begin 1956 en juli 1956, waardoor hij onbekwaam was zijn daden te beheren; aan een wel bepaalde vorm van krankzinnigheid leed,

Dat hij in de eerste zes maanden van 1956, in een terug oploeiende acute fase van zijn psychose heeft gehandeld;

Overwegende dat de heer Procureur des Konings verklaard heeft zich te gedragen naar de wijsheid van de rechtbank;

Om deze redenen:

De rechtbank,

Alle verdere besluiten van de hand wijzende;

Verwerpt de vordering, als zijnde ongegrond;

Kosten ten laste van de Staat.

NOOT: Bovenstaand vonnis is in kracht van gewijsde gegaan. Verg. in andere zin het vonnis van de Rechtbank te Neufchâteau dd. 14 juli 1955 (Pas. 1957, III, 9).

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

1e Kamer — 9 juni 1954

Voorzitter: M. Kesteloot

Rechters: M.M. J. le Fevere de ten Hove en
Van Balberghe

Advocaten: Mrs. Hubené (Gent) en
Kervyn de Marcke ten Driessche

Veldwachter. — Optredend als orgaan van de gemeente.

Wanneer een veldwachter een taak uitoefent, die de wet hem als gemeentelijk bediende oplegt, namelijk de uitvoering van de wetten en politieverordeningen

en de handhaving van de orde en de rust in de gemeente, treedt hij op als orgaan van de gemeente en is deze aansprakelijk voor de schadelijke gevolgen van zijn onrechtmatige daden.

N.V. Société suisse d'Assurances Winterthur t/
Gemeente Zuilenkercke

Aangezien bij vonnissen van de derde correctionele Kamer dezer rechtbank dd. 5 juli 1949 en 23 januari 1951, respectievelijk bekrachtigd bij arresten van het Hof van Beroep te Gent dd. 10 februari 1950 en 9 juli 1951, de genaamden Oskar Dekempe en Jozef Dewachter hoofdelijk veroordeeld werden om te betalen aan de genaamde Georges Dewulf de som van zevenhonderdvierentachtigduizend driehonderdnegenenveertig frank 55 cmn, met de interesten en de kosten; dat eiseres, deze sommen (behoudens zeker bedrag rechtstreeks betaald door Oscar Dekempe voornoemd, uitbetaald hebbende aan Georges Dewulf voornoemd voor rekening van haar verzekerde Jozef Dewachter voornoemd, thans aan verweerster terugbetaling vordert van het deel dat ten laste van Oscar Dekempe werd gelegd, en wel de som van vijfhonderdzesenzestigduizend vierhonderdeenendertig frank 40 cmn, bedrag in laatste besluiten gevraagd;

Overwegende dat de eis tegen verweerster gesteund is op het feit dat de genaamde Oscar Dekempe, toen hij het ongeval veroorzaakte, waartoe voormelde veroordelingen en betalingen aanleiding gaven, als veldwachter in dienst was van verweerster en dienvolgens optrad als orgaan van verweerster wat deze laatste betwist;

Overwegende dat de veldwachters der gemeenten wettelijk bekleed zijn met een driedubbele hoedanigheid. Zij zijn namelijk officier van gerechtelijke politie, agent van de administratieve orde en agent van de openbare macht. Maar zij zijn slechts met één dezer hoedanigheden bekleed binnen de perken van de wet;

Overwegende dat de wet de veldwachters als officier van gerechtelijke politie beschouwt in de mate waarin zij hen krachtens artikel 16 van het Wetboek van Strafvordering, elk op het grondgebied waarvoor hij beëdigd is, belast met het opsporen van de wanbedrijven en de politieovertredingen tegen de land- en boseigendommen, daaronder begrepen, zoals artikel 67 der wet van 7 Oktober 1886, houdende het Landelijk Wetboek, het nader bepaalt, de jacht- en visserijmisdriven, evenzo in het geval dat, bepaald in deze hoedanigheid, hun bijstand wettelijk mag vereist worden om daden van gerechtelijke politie uit te voeren; dat zij niet optreden in hun hoedanigheid van Officier van gerechtelijke politie bij de uitvoering van opdrachten van gerechtelijke politie, die de wet hen gelast te verrichten boven degenen die hun toekomen in hun hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, indien die wet die hoedanigheid niet uitdrukkelijk in acht neemt, en ze niet ermede bekleedt voor de uitvoering van de bijzondere taken die hun alzoo toevertrouwd worden; dat namelijk, wanneer de veldwachters in hun hoedanigheid van gemeentelijke bedienden geroepen worden om hun medewerking te verlenen tot de uitvoering van wetten en reglementen; deze bedrijvigheid als zodanig vreemd blijft aan de uitoefening van hun ambt van officier van gerechtelijke politie; dat zulks onder meer het geval is wanneer de veldwachter optreedt bij het opsporen en vaststellen van inbreuken op het wegverkeer, op de wetgeving ter beteugeling van de dronkenschap en op het verplicht bij zich dragen van de identiteitskaart;

Overwegende dat de veldwachters slechts optreden als agenten van de openbare macht in de gevallen

voorzien door de voorlaatste alinea van artikel 16 van het Wetboek van Strafvordering of door artikel 70 van het Landelijk Wetboek van 7 October 1886 en in de gevallen waarin zij krachtens artikel 25 van het Wetboek van Strafvordering worden opgeëist;

Overwegende dat ten slotte de veldwachters als agent van de administratieve orde optreden in de gevallen voorzien door artikel 52 van het Landelijk Wetboek, gewijzigd door artikel 3 van het Koninklijk Besluit n° 33 van 10 november 1934 en onder meer wanneer zij hun medewerking verlenen aan de uitvoering der wetten en politieverordeningen of aan de handhaving van de orde en de rust in de gemeente;

Overwegende dat de wettelijke bepalingen betreffende de benoeming van de veldwachters, de tucht, enz. van geen enkel belang is om uit te maken of zij, bij de uitoefening van hun functies, met een of andere hoedanigheid zijn bekleed, noch dienvolgens om uit te maken of zij alsdan al dan niet in dienst zijn der gemeente;

Overwegende dat uit geen enkel bestanddeel van de zaaak blijkt dat, toen hij het ongeval veroorzaakte, veldwachter Oscar Dekempe optrad in zijn hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie overeenkomstig artikel 16 van het Wetboek van strafvordering, artikel 67 der wet van 7 oktober 1886 of artikel 10 der wet van 7 april 1919;

Dat evenmin blijkt dat hij toen optrad als agent van de openbare macht, zoals hoger gezegd;

Overwegende echter dat uit de voorgebrachte elementen en inzonderheid uit het strafrechtelijk onderzoek blijkt dat veldwachter Oscar Dekempe toen een taak uitoefende die de wet hem als gemeentelijke bediende oplegt en namelijk de uitvoering van de wetten en politieverordeningen en de handhaving van de orde en de rust in de gemeente; dat hij namelijk, zoals bijna iedere zondag, in uniform zijn ronde deed om onder meer toezicht uit te oefenen op het verkeer en de drankgelegenheden; dat hij aldus een taak vervulde die de wet hem oplegt en minstens moet beschouwd worden als handelende binnen de perken van zijn ambt;

Overwegende dienvolgens dat de verordening tegen verweerster gegrond is;

Overwegende dat niet wordt betwist dat het totaal bedrag der hoofdveroordeling, intresten en kosten 863.108,50 fr. bedraagt; dat daarvan drie vierden of 624.813,40 fr. ten laste van Oscar Dekempe vallen; dat reeds 58.400 fr. door deze laatste zelf werden betaald, zodat nog 566.431,50 fr. overblijven;

Overwegende dat eiseres in totaal 774.708,50 heeft uitbetaald aan Georges Dewulf zodat zij, na aftrek van één vierde der gezamenlijke veroordelingen van 833.008,50 fr. — hetzij 208.277,15 fr. welke ten laste van haar verzekerde Jozef Dewachter blijven, voor Oscar Dekempe nog 566.431,40 fr. uitbetaalde;

Dat eiseres dit bedrag terugvordert van verweerster en haar vordering dus ook op dit punt verantwoord is;

Overwegende dat eiseres eveneens betaling van intresten vordert op de uitbetaalde sommen, hetzij vanaf 2 november 1951 op drie vierden van de som van 25.000 fr. en vanaf 19 september 1951 op drie vierden van de som van 749.709 fr.;

Dat echter de uitbetaling van 25.000 frank op 2 november 1951 gedaan werd krachtens vonnis van 5 juli 1949 en arrest van 10 februari 1950, zodat moet geacht worden dat ze enkel gedaan werd voor rekening van eiseres, verzekerde; dat vanaf 19 september 1951 slechts moratoire intresten verschuldigd zijn op de som van 566.431,40 fr.;

Om deze redenen :

De Rechtbank, veroordeelt verweerster om aan eiseres te betalen de som van 566.431,40 fr. meer de verwijlntresten op deze som vanaf 19 september 1951 tot 21 oktober 1952 en de gerechtelijke intresten vanaf deze laatste datum;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-tengestaande elke voorziening en zonder borgstelling;

Veroordeelt verweerster tot de kosten van huidig geding.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

15 mei 1957.

Voorzitter : M. Meulemans.
Rechters : M.M. Boeyé en Helleputte.
Advocaten : Mrs Jenné en Pinkers.

Onteigening. — Vordering tot vergoeding van de eigenaar van een onverdeeld aandeel in het onteigende onroerend goed. — Wederbeleggingsgeld.

De onverdeelde medeëigenaar van een onroerend goed, dat ingevolge onteigeningsmaatregelen een waardevermindering ondergaat kan geldig een vordering instellen tot vergoeding van de schade, die hij aldus lijdt door de depreciatie van zijn onverdeeld aandeel in het goed.

Een toeslag kan aan de onteigende eigenaar worden toegekend als wederbeleggingsgeld, opdat hij zonder nadeel te lijden zich een ander goed van dezelfde waarde zou kunnen aanschaffen zonder hierdoor een verlies te ondergaan, gelijk aan het bedrag van zekere lasten, nl. de registratierechten, die aan elke koop van onroerend goed verbonden zijn.

Tweepenninckx, Winnen en Holsbeek t/ Gemeente Wommersom.

Gezien de processtukken en nl. 1) het tussenvonnis dezer Rechtbank, op 1 juli 1955 tussen eiser en verweerster op tegenspraak uitgesproken, waarbij een deskundige aangesteld werd met opdracht inlichtingen te verstrekken over het bedrag van de vergoeding die aan eiser ingevolge de door verweerster uitgevoerde onteigeningswerken mocht toekomen;

2) Het verzoekschrift in tussenkomst op 4 januari 1957 behoorlijk aan partijen Vander Veken en Osse-laer betekend door eisers in tussenkomst, Winnen Maria, Weduwe Tweepenninckx en haar echtgenoot Holsbeek Clement, ingediend.

Ontvankelijkheid van de hoofdeis en van de eis in tussenkomst :

Overwegende dat eiser Tweepenninckx Joseph, hoe-wel slechts onverdeelde eigenaar met zijn moeder, eiseres in tussenkomst, van het onroerend goed dat ingevolge de oneigeningsmaatregelen een minderwaarde ondergaat, geldig een vordering mocht inspannen ten einde vergoed te worden voor de schade die hij aldus door de depreciatie van zijn onverdeeld aandeel in het goed onderging; dat de hoofdeis derhalve ontvankelijk is;

Overwegende dat eisers in tussenkomst blijkbaar een belang hebben ter zake tussen te komen, gezien

eisers in tussenkost medeëigenares is van dat goed dat deze tussenkost niet tot gevolg heeft het vonnis over de hoofdeisen te vertragen; dat eisers in tussenkost immers in de zaak tussenkomen in de staat waarin zij zich bevindt dat is, na tussenvonnis, maar vóór de sluiting der debatten; dat deze tussenkost derhalve ontvankelijk is (cf. Braas Proc. Civile n° 1099 blz. 573);

Ten gronde:

Overwegende dat ingevolge de zending die hem opgedragen werd, de deskundige tot een grondig onderzoek is overgegaan van het goed in kwestie en in een lijvig en goed gemotiveerd verslag tot het besluit komt dat er aan eiser een vergoeding toekomt van 78.586,55 fr. of van 62.357,75 fr. volgens dat men al dan niet rekening houdt met de verbeteringswerken die door eiser aan het goed reeds uitgevoerd werden;

Overwegende dat alvorens over te gaan tot het bepalen van de vergoeding die aan partij Vander Veken toekomt, er voorafgaandelijk dient onderzocht of haar huis niet gebouwd werd in strijd met de toen vigerende onderrichtingen, n.l. zoals in het tussenvonnis vermeld, in strijd met de aanduidingen van de gemeenteverheid, wat de peilhoogte en de afstand van de baan betreft;

Overwegende dat de deskundige dit punt grondig heeft onderzocht en dat het uit de door hem gedane navorsingen blijkt dat er geenszins kan bevestigd worden dat de opbouw van het huis gebeurde in strijd met onderrichtingen die aan de bouwer mochten gegeven geweest zijn; dat er derhalve dient vermoed dat, vermits deze opbouw zonder enig protest vanwege de gemeenteverheid geschiedde, waarschijnlijk op grond van een mondelinge toelating (blz. 17, 4 van verslag) de bouwer van het huis zich naar de vereiste onderrichtingen heeft geschikt; dat verweerder op wie de last rust van het bewijs dat deze onderrichtingen overtreden werden, in gebreke blijft haar bewering te bewijzen en dat er derhalve met deze bevestiging geen rekening kan gehouden worden;

Overwegende dat de deskundige vaststelt dat er door partij Vander Veken aan het goed verbeteringswerken uitgevoerd werden voor een bedrag van 16.228 fr.; dat gelet op de aard dezer werken die op blz. 20 van het verslag opgesomd werden, er aanleiding bestaat de mening van de deskundige te delen (blz. 23) volgens dewelke deze werken noodzakelijk waren en rechtstreeks veroorzaakt door de uitvoering der onteigeningsmaatregelen; dat het derhalve past voormeld bedrag in aanmerking te nemen bij de raming van de vergoeding die aan partij Vander Veken toekomt;

Overwegende dat partij Osselaer tegen de besluiten van de deskundige verscheidene bezwaren laat gelden; dat deze bezwaren echter van technische aard zijn en louter beweringen uitmaken, geenszins door een vakman bevestigd; dat partij Osselaer deze bezwaren reeds aan de deskundige tijdens de uitvoering van zijn opdracht heeft medegedeeld doch dat zij door hem voor bepaalde en gegronde redenen die de Rechtbank de hare maakt, werden verworpen; dat integendeel de werken die de deskundige aanraadt om aan de nadelige gevolgen van de uitvoering der onteigeningswerken te verhelpen de redelijkste en meest gepaste blijken te zijn en dat het behoort op dit advies wat deze punten betreft in te gaan evenals op de raming die hij doet (blz. 19) van de minderwaarde die het gebouw ingevolge de onteigening en na uitvoering der voorgestelde verbeteringswerken blijft ondergaan door de krenking der verworven rechten der inwoners op de gemakkelikheden die aan het huis verbonden zijn, zoals in het tussenvonnis vermeld;

Maar overwegende dat de minderwaarde die aldus in aanmerking komt uitsluitend deze gemakkelikheden raakt en zich ter zake tot het gebouw beperkt met uitsluiting van deze die de naastgelegen bouwgrond mocht ondergaan hebben daar het, wat deze grond betreft, niet bewezen wordt dat de verworven rechten van de eigenaars gekrenkt werden;

Overwegende derhalve dat de vergoeding die aan partij Vander Veken toekomt en die, gelet op de beschrijving van het gebouw vóór en na de werken, met reden door de deskundige op 20 % van de waarde van het gebouw — vetustiteit inbegrepen — vastgesteld werd slechts op 214.500 fr. dient toegepast en dienvolgens 42.900 fr. in plaats van 55.310 fr. bedraagt, wat de totale vergoeding op 66.176,55 fr. herleidt;

Overwegende dat de bezwaren die partij Vander Veken tegen de besluiten van het verslag laat gelden evenmin gegrond voorkomen als deze van partij Osselaer; dat zij immers insgelijks in gebreke blijft te bewijzen dat de werken door de deskundige (blz. 28) voorzien om de provisiekelder behoorlijk te verluchten ontoereikend zouden zijn en zelfs onmogelijk; dat de technische overwegingen die zij desbetreffend laat gelden niet overtuigend zijn en dat de Rechtbank eerder op het deskundig advies ingaat dat het voordeel biedt van een uitgave van 1.925 fr. te voorzien in stede van 18.419 fr.;

Overwegende dat het blijkt dat de deskundige in de som van 1.925 frank al de werken heeft voorzien die het plaatsen van de verluchtingspijpen veroorzaakte en dat er derhalve geen aanleiding bestaat deswege een aanvullende vergoeding aan partij Van der Veken toe te kennen;

Overwegende dat er tussen partijen een laatste betwisting bestaat betreffende de al dan niet toepassing op de toe te kennen vergoeding van een toeslag van 19 %;

Overwegende dat deze toeslag een wederbeleggingsgeld uitmaakt dat aan de onteigende eigenaar toekomt opdat hij, zonder nadeel te ondergaan, zich een ander goed van dezelfde waarde zou kunnen aanschaffen, zonder hierdoor een verlies te ondergaan gelijk aan het bedrag van zekere lasten, n.l. de registratielasten die aan elke aankoop van onroerend goed verbonden zijn;

Overwegende dat dergelijke redenen ter zake aanwezig zijn doch enkel de vergoeding raken die aan partij Van der Veken toekomt wegens de minderwaarde die het gebouw blijft ondergaan, daar deze minderwaarde alleen een vermindering uitmaakt van de onroerende belegging van deze partij die om zich er een gelijkwaardige te doen deze kosten zal moeten betalen.

Om deze redenen,

de Rechtbank,

Alle verdere besluiten van de hand wijzende,

Verklaart de hoofdeisen en de eis in tussenkost ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond en veroordeelt partij Osselaer aan partij Vander Veken te betalen ten titel van vergoeding de hoofdsom van 66.176,55 fr. meer 19 % op 42.000 frank of 8.151 fr. met de gerechtelijke interesten en de gedingkosten.

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet-
tegenstaande elke voorziening en zonder borg.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

14 mei 1957.

Voorzitter : M. Dirix.

Rechts : MM. Blauwaert en Maes.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaten : Mrs. Verheyden en Maillet.

Daad van koophandel. — Echtgenoten caféhouders. — Hoofdelijkheid.

Wanneer iemand handelaar was op het ogenblik, waar op hij een overeenkomst heeft aangegaan, gaat het commercieel karakter van zijn daaruit ontstane verbintenissen niet te niet doordat hij later de hoedanigheid van koopman verloren heeft en dit commercieel karakter blijft zelfs voortduren ten aanzien van zijn erfgenamen.

Wanneer een koopman op een bepaald ogenblik heeft verklaard zijn handelszaak aan een ander te hebben overgedragen, volstaat zulks niet om tegenover derden te bewijzen, dat hij werkelijk zou hebben opgehouden handelaar te zijn.

Wanneer echtgenoten samen een café drijven, zijn zij beiden handelaars en moeten geacht worden zich ter zake hoofdelijk te verbinden.

De schuldeisers, die zich tot één van zijn hoofdelijke medeschuldenaren wendt, doet daardoor geenszins afstand van zijn rechten tegenover de andere.

N.V. Brouwerij Mertens t/ Creyne en es.

Overwegende dat de vordering strekt tot de betaling van vergoedingen uit hoofde van het niet naleven door verweerders van een overeenkomst, waarbij verweerders zich verbonden hun bieren en dranken uitsluitend bij eiseres af te nemen;

Overwegende dat eiseres de solidaire veroordeling vordert van beide verweerders, de echtgenoten Creyne-Cant;

Overwegende dat eerste verweerder beweert dat de Rechtbank van Koophandel niet bevoegd is om te zijnen opzichte, ten gronde, van de zaak kennis te nemen, omdat hij tegenwoordig geen handelaar meer zou zijn;

Overwegende dat die exceptie van onbevoegdheid niet gegrond voorkomt;

dat het inderdaad vaststaat en trouwens door eerste verweerder niet betwist wordt dat wanneer hij Florent Creyne — op 13 juni 1948 de litigieuze overeenkomst ondertekende, hij wel handelaar was;

Overwegende dat de verbintenissen die uit gezegde overeenkomst sproten, in zijn hoofde daden van koop-handel waren;

Overwegende dat het commercieel karakter van de verbintenissen van de handelaar niet vergaat en zelfs ten overstaan van zijn erfgenamen blijft voortduren (Van Rijn n° 105 en rechtspraak aangehaald in voetnoot);

Overwegende dat waar eiseres bewijst dat eerste verweerder handelaar was toen hij tegenover haar de verbintenis heeft aangegaan, waarvan de niet-naleving aan de grond van onderhavige vordering ligt, het dus aan verweerder zou behoren het bewijs te leveren dat hij werkelijk opgehouden heeft de zaak uit te baten die hij ten tijde van de overeenkomst exploiteerde;

Overwegende dat eerste verweerder dit bewijs niet levert;

Dat het louter feit dat Florent Creyne, die tot

11 oktober 1948 alleen in het handelsregister ingeschreven was, als uitbater van de zaak, op dat moment verklaard heeft gezegde zaak aan zijn echtgenote, tweede verweester, te hebben overgedragen, niet volstaat om tegenover de derden te bewijzen dat hij werkelijk zou opgehouden hebben handelaar te zijn (Fredericq I, n° 107, blz. 207, lijnen 4 en 5 en voetnoot);

Overwegende dat de leningsovereenkomst en het huurcontract van 15 juni 1948 door beide echtgenoten werd ondertekend;

dat zij zich samen verbonden hebben, o.a. in art. 4 van de leningsovereenkomst « voor de duur dat zij hogergenoemd « caféhuis in uitbating zullen hebben », hunne dranken uitsluitend bij eiseres af te nemen;

Overwegende dat zij derhalve samen de herberg uitbaatten, dat beiden handelaars waren en moeten geacht worden zich solidair verbonden te hebben zoals dit door de rechtspraak wordt aangenomen voor handelaars die samen een verbintenis aangaan;

Overwegende dat dit besluit zich des te meer opdringt waar, enerzijds verweerders gehuwd zijn onder het regiem van de gemeenschap van goederen, en anderzijds waar eerste verweerder niet bewijst en zelfs niet beweert dat hij een ander beroep uitoefent dan dit van herberghouder;

Overwegende dat eerste verweerder ten onrechte beweert dat eiseres het feit zou erkend hebben dat alleen tweede verweester nog tegenover de brouwerij zou verbonden zijn, wanneer eiseres alleen aan haar verscheidene mededelingen heeft gericht;

Overwegende dat die bewering niet gegrond is;

dat de schuldeiser, die zich tot één van zijn solidaire medeschuldenaars wendt, inderdaad daardoor geenszins verzaakt aan zijn rechten tegenover de andere;

Overwegende dat verweerders bij exploit van 6 juli 1956 gedagvaard zijn geweest voor de zetelende Rechtbank, ten einde « beide gedaagden te horen zeggen » voor recht dat de overeenkomst van 15 juni 1948 « haar volle uitwerking zal hebben » en om gedaagden zich « solidair » te horen verwijzen tot verschillende schadevergoedingen wegens de niet-naleving van hetzelfde contract als datgene dat thans ook aan de grondslag van de huidige vordering ligt;

Overwegende dat eerste verweerder toen de onbevoegdheid van de Rechtbank niet heeft ingeroepen en ook niet heeft beweerd dat hij niets meer te zien had met de uitbating van de zaak;

dat hij zich uitsluitend beperkt heeft argumenten ten gronde voor te brengen waaruit juist blijkt dat hij zich de uitbating van de zaak toeëigende, zowel als tweede verweester het doet;

Overwegende dat het vonnis dat op 30 oktober 1956 op voormelde dagvaarding tussenkwam, duidelijk impliceert dat beide echtgenoten door dezelfde verbintenissen van hetzelfde contract gehouden waren en dat zij daarom ook door gezegd vonnis « solidair » werden verwezen;

dat zij niet blijken enig verhaal tegen dat vonnis te hebben ingesteld, zodat het door gezegd vonnis gehuldigd bestaan van commerciële rechtsverhoudingen tussen eiseres en beide verweerders, als de gerechtelijke waarheid dient beschouwd te worden;

Om deze redenen :

De Rechtbank, makende melding dat artikel 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 nageleefd werden, Verklaart de vordering ontvankelijk, onder andere wat betreft de bevoegdheid, en beveelt aan de partijen ten gronde te besluiten en te pleiten;

Verzendt de zaak naar de algemene rol;
Verwijst eerste verweerder in de kosten van onderhavig vonnis.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE OOSTENDE

4 juli 1957.

Voorzitter : M. Rayée.

Rechters : MM. Reynaert en Vandendriessche.

Referendaris : M. Fontaine.

Advocaten : Mrs. Degrave, Heymans en Verscheure.

Lijfrente. — Faillissement van de renteplichtige. — Rechten van de renteheffer en van de failliete boedel.

In geval van faillissement van de renteplichtige heeft de renteheffer geen recht op de hoofdsom, doch enkel het recht om te doen bevelen, dat een voldoende bedrag voor de dienst der achterstallen zal worden aangewend. De renteheffer zal slechts de interesten van dit bedrag in ontvangst nemen, welk bedrag na zijn dood verdeeld zal worden onder de overige schuldeisers.

Geen enkele uitzonderingswet onttrekt een renteheffer die geschil heeft met andere schuldeisers en die slechts een chirographaire schuldvordering bezit, aan de toepassing van de algemene wet van het dividend.

Mrs. Degrave en Heymans (curators faillissement
N.V. Unotim) t/ Verscheure P.

Hierzien het vroegere gebeurde in de zaak, inzonderheid het tussenvonnis van 9 februari 1956;

Gezien het verslag van de deskundigen Emile Goite en Leon Lust, in datum van 25 oktober 1956;

Aangezien de curators het deskundig verslag bijtreden met dit voorbehoud dat de lijfrente het voorwerp moet uitmaken van een speciale rekening en niet mag begrepen worden in de rekening debiteur-crediteur. Voor de debit-credietrekening besluiten de curators tot aanvaarding van Verscheure Polydore bij het chirographair passief voor de som van 397.648 fr.;

Voor de rekening « lijfrente » besluiten zij tot aanvaarding van de indiener bij het gewoon passief van het faillissement voor de som van 1.818.181,81 fr., kapitaal dat geplaatst tegen de wettelijke intrest van 5,50 % jaarlijks 100.000 fr. opbrengt, met dien verstande dat het dividend verbonden aan dit bedrag zal geconsigneerd worden in de Consignatiekas op naam van Polydore Verscheure als vruchtgebruiker, in deze zin dat hij zijn leven lang zal genieten van de intrest opgebracht door de geconsigneerde som, waarvan de failliete boedel blote eigenaar zal zijn en die tot hem zal terugkeren bij het overlijden van Polydore Verscheure, op eenvoudige overlegging van zijn overlijdensakte;

Aangezien de curators akkoord zijn om de indiener te ontslaan van een dagvaarding tot erkenning van een grotere schuldvordering dan degene aanvaard bij de provisionele vaststelling van de schuldvorderingen, waarvan akte;

Aangezien de indiener zich verzet tegen de toepassing van het voorstel door de curators geformuleerd, en vraagt dat hij zou aanvaard worden bij het gewoon passief voor de som van 1.612.846 fr., hetzij het batig saldo zoals het werd bepaald door de deskundigen, met

andere woorden beweert de indiener dat hij de keus heeft zijn aanvaarding te vragen hetzij voor een som waarvan de intresten gelijk zijn aan de achterstallen van de rente, hetzij voor de som nodig, volgens de tarieven van de verzekeringsmaatschappijen, om een evenwaardige lijfrente te vestigen, som die in de beide gevallen onderworpen is aan de wet op het dividend.

In het eerste geval betalen de curators de intrest aan de renteheffer en het kapitaal keert tot de massa terug bij het overlijden van de rechthebbende, systeem voorgesteld door de curators; in het tweede geval wordt de som overhandigd aan de renteheffer om, zo hij het goedvindt, gestort te worden bij een verzekeringsmaatschappij en die som is verloren voor de massa; (Dendermonde, 23 mei 1931, Pas. III-141);

Aangezien de indiener verklaart te opteren voor de laatste oplossing;

Aangezien de schuldvordering uit hoofde van lijfrente geen schuldvordering op termijn is, maar een schuldvordering onder opschortende voorwaarde, waarvan het verschuldigd zijn afhangt van een onzekere gebeurtenis;

Aangezien de onmiddellijke eisbaarheid van het kapitaal zou gelijkstaan met de verbreking te decreteren van het lijfrentecontract; Nu, de renteheffer heeft geen recht op het rentende kapitaal, maar enkel om te doen bevelen dat een voldoende bedrag zou aangewend worden voor de dienst der achterstallen;

Aangezien het niet aannemelijk is dat het kapitaal kan verloren zijn voor de massa;

Aangezien de rechtbank, bij ontstentenis van een wettelijke tekst op dit stuk, enkel bevoegd is, krachtens haar discretionnaire macht, om het systeem te bepalen dat best beantwoordt aan het juridisch begrip van de lijfrente, ermede rekening gehouden dat geen enkele uitzonderingswet een renteheffer, in geschil met andere schuldeisers en die maar een chirographaire schuldvordering bezit, onttrekt aan de toepassing van de algemene wet van het dividend;

Aangezien er aanleiding toe bestaat om aan te sluiten bij het door de curators gepreconiseerd systeem, en dit om de volgende redenen :

1°) omdat het faillissement de aard niet wijzigt van de contracten aangegaan door de gefailleerde; nu, een lijfrentecontract onder bezwarende titel is een kanscontract, waarin het recht van de renteheffer op bepaalde periodische prestatie blijft bestaan met zijn wisselvalige kansen, zoals voorzien in artikel 1979 van het Burgerlijk Wetboek;

2°) omdat het rentevestigend kapitaal (hier ter zake 600.000 fr.) onwederroepelijk vervreemd is en blijft om dezelfde reden als een verkoopprijs;

3°) omdat de capitalisatie van de rente zou gelijkstaan met de aflossing van de rente door de renteschuldige, die zich aldus zou bevrijden van de rente, door terugbetaling aan te bieden van het kapitaal, kapitaal dat onderworpen is aan de wet op het dividend; nu, de vrijheid tot aflossing, verboden bij artikel 1979 B.W., zou de wisselvallige aard van het contract aantasten;

4°) omdat de capitalisatie van de rente eveneens zou gelijkstaan met de ontbinding van het contract, en tot gevolg zou hebben de renteheffer niet enkel het voor de rente gevestigd kapitaal terug te geven, maar, lijk in het voorhanden geval, een merklijk hoger bedrag dan dat gevestigd bij de aanvang (lening van 600.000 fr. op lijfrente) door de renteheffer; nu de ontbinding is verboden bij artikel 1978 B.W.;

5°) omdat, ten slotte, in geval van faillietverklaring

van de renteschuldige, de achterstallen uit te betalen gedurende het leven van de renteheffer, moeten beschouwd worden als een serie van kleine kapitalen, waarop de pondspondsgewijze vermindering exclusief mag slaan; (Burg. Rechth. Brugge, 9 juni 1873, Pas. 1874, III, 273);

Aangezien het vonnis van de Burgerlijke Rechtbank van Brugge het systeem van de capitalisatie van de rente van de hand wijst voor de regeling van de rechten van de renteheffer, doch deze laatste rangschikt voor een kapitaal dat een jaarlijkse intrest opbrengt gelijk aan het bedrag van de achterstallen die hem verschuldigd zijn, en beveelt het prorata dat hem toekomt in de massa te beleggen in zijn voordeel, om, na de uitdoving van de rente, aanvullend te worden verdeeld tussen de andere schuldeisers. Het beslist dat het dividend, bestemd om de rente uit te betalen, hetzij zal geplaatst worden op hypotheek, hetzij zal ingeschreven worden op het grootboek van de Belgische Openbare Schuld;

Aangezien het vonnis van de Burgerlijke rechtbank van Dendermonde, dat beslist dat de renteheffer de keuze heeft tussen, hetzij een bedrag waarvan de intrest gelijk is aan de achterstallen op de rente, hetzij de som nodig, volgens de tarieven van de verzekeringsmaatschappijen om een gelijkwaardige lijfrente te vestigen, dus ten onrechte de vrijheid tot aflossing aanvaardt die verboden is bij artikel 1979 B.W., en, eveneens ten onrechte, beweert dat de toepassing van één der systemen niet nadeliger is voor de schuldvorderende massa dan de toepassing van het ander systeem, onder voorwendsel « que la disposition et la jouissance immédiate de la différence entre le montant nécessaire à l'achat d'une rente viagère et la somme dont les intérêts seuls doivent assurer les services des arrérages de la même rente, compensent ce que les créanciers, par application du dernier système, toucheraient de plus en capital après un certain nombre d'années; »

Aangezien er geen aanleiding toe bestaat om de som voor het vestigen van de rente te consigner in de Deposito- en Consignatiekas, waarvan de rentevoet van 2 % te nadelig zou zijn voor de renteheffer.

Om deze redenen :

De rechtbank, beslissende op tegenspraak, alle strijdige conclusies van de hand wijzende; gehoord het verslag van de rechter-commissaris, Mijnheer L. Vandendriessche, ter openbare zitting, vóór de debatten in het Nederlands gedaan; na toepassing van artikels 2, 10, 34, 36, 37, 38, 40 en 41 uit de wet van 15 juni 1935 :

Aanvaardt Polydore Verscheure bij het chirographaire passief van het faillissement voor het bedrag van 397.648 fr. in de plaats van dat waarvoor hij voorlopig is aanvaard geworden;

Zegt voor recht dat hij zal aanvaard worden bij het gewoon passief, wat betreft de lijfrente, voor de som van 1.818.181 fr. gelijk aan het nodige kapitaal om de jaarlijkse rente van 100.000 fr. te verzekeren tegen de wettelijke voet van 5,5 %, met dien verstande dat het dividend verbonden aan deze som zal geplaatst worden, hetzij op hypotheek, waarvan de intrest zal uitgekeerd worden aan de renteheffer, terwijl het kapitaal zal ingeschreven worden op naam van de curators, hetzij, indien de renteheffer zulks verkiest, in Staatsleningen, waarvan de titels zullen geblokkeerd blijven in open bewaargeving bij de Nationale Bank en op samengevoegde rekening op naam van de curators voor de blote eigendom, en van Polydore Verscheure voor de rentecoupons, die hij zal mogen innen op de vervaldagen zijn

leven lang. Het kapitaal zal moeten terugkeren tot de massa en overhandigd worden aan de curators op overlegging van de overlijdensakte.

Veroordeelt de curators q.q. tot de proceskosten, zonder begroting, inbegrepen de kosten van het deskundig verslag;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet-tegenstaande hoger beroep en zonder borg.

NOOT : Zie Fredericq, *Traité de droit commercial belge*, deel 7, nr 166.

VREDEGERECHT TE NEERPELT

4 juni 1957.

Vrederechter : M. A. Roelandts.

Verplichte aansprakelijkheidsverzekering. — Nietige bepaling in de polis.

Artikel 3 van de wet d.d. 1 juli 1956, betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, bepaalt o.a. dat de verzekering de burgerrechtelijke aansprakelijkheid moet dekken van de eigenaar, van ieder houder en van ieder bestuurder van het verzekerde motorrijtuig.

Zulks heeft ten gevolge, dat een bepaling in een verzekeringsovereenkomst, die een vermindering van premie voorziet, wanneer de wagen slechts door één bepaald persoon bestuurd wordt, in strijd is met de openbare orde en derhalve moet vervallen.

N.V. Maatschappij van Algemene Verzekeringen van Parijs t/ Willems.

Overwegende dat gedaagde bij eiseres een verzekering heeft aangegaan de 27 september 1950 voor het gebruik van een auto « Imperia »;

Dat een eerste bijvoegsel van vermeerdering werd opgemaakt de 21 september 1951, voor het gebruik van een « Borgward », binnenstuur, uitsluitend gestuurd door gedaagde;

Dat op 12 juni 1953 een tweede avenant werd ondertekend; ditmaal voor een « Cabriolet Sport M.G. », uitsluitend gestuurd door de verzekerde;

Dat een derde bijvoegsel werd opgesteld voor een som van 3.723 frank toen hij een vierde maal de eerste auto vervangen heeft namelijk de 2 september 1956, ditmaal voor een auto « Lloyd », binnenstuur, maar deze keer met afschaffing van het vorig beding dat de auto niet meer uitsluitend door verzekerde zou gestuurd worden; dat dit voertuig mag gestuurd worden door iedereen die er van de onderschrijver de toelating van gekregen heeft, tevens met bijzondere tegenverzekering;

Dat gedaagde geweigerd heeft dit derde bijvoegsel te ondertekenen wegens de verhoging van premie die er uit voortspoot;

Overwegende dat gedaagde bovendien beweert — doch niet bewijst — nooit akkoord geweest te zijn met de clause van het derde bijvoegsel, nl. « dat dit voertuig mag gestuurd worden door iedereen » en dat alleen overeenkomst bestond opdat het verzekerde rijtuig uitsluitend gestuurd zou worden door de verzekerde, zulks,

natuurlijk, met het oog op de premievermindering;

Overwegende dat de beschikkingen van artikel 3 der wet dd. 1 juli 1956, betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, o.a. voorzien dat de verzekering de burgerrechtelijke aansprakelijkheid moet dekken van de eigenaar, van iedere houder en van iedere bestuurder van het verzekerde motorrijtuig;

Dat zulks voor gevolg heeft dat een bepaling in een verzekeringsovereenkomst, — die een vermindering van premie voorziet wanneer de wagen slechts door één enkele persoon bestuurd wordt, — in strijd is met de openbare orde en moet vervallen;

Overwegende dienvolgens dat de door gedaagde gemaakte opwerping, in ieder geval niet kan weerhouden worden;

Overwegende anderzijds, dat volgens de algemene voorwaarden van het verzekeringscontract bij het vervangen of in omloop brengen van de verzekerde auto, gedaagde zich verbindt er de maatschappij van te verwittigen door een aangetekende brief per post en een bijvoegsel te ondertekenen opdat de verzekering op nieuw uitwerking zou hebben en dit volgens de voorwaarden van het tarief op dat ogenblik in voege;

Dat overigens deze overeenkomst in aanmerking genomen werd voor het vaststellen der premie;

Dat gedaagde dus ten onrechte geweigerd heeft het derde bijvoegsel voor de nieuwe verzekerde auto « Lloyd » te ondertekenen en de voorziene premie van 3.723 frank te betalen, die hem werd gereclameerd;

.....

WERKRECHTERSRAAD TE ANTWERPEN

16 oktober 1956.

Voorzitter : M. Lambrechts.

Rechtskundig adviseur : M. Van Meel.

Opzegging van een chauffeur bij een bouwbedrijf. — Niet-toepasselijkheid van het K. B. van 22 juni 1954. — Opzeggingstermijn : 14 dagen.

Het K. B. van 22 juni 1954 bedoelt enkel de termijn van opzegging te reglementeren van de specifieke bouwarbeiders, doch niet van alle arbeiders, die onrechtstreeks bij het bouwbedrijf zijn betrokken.

De bepalingen van dit K. B. zijn derhalve niet van toepassing op de arbeidsovereenkomst tussen een bouwbedrijf en een chauffeur. Deze heeft recht op een opzeggingstermijn van 14 dagen, zodat bij niet-inachtneming van deze termijn de chauffeur recht heeft op een schadevergoeding, die gelijkstaat met 14 dagen loon.

Boeykens t/ Van der Bruggen.

Overwegende dat aanlegger, welke als arbeider in dienst was van verweerder, en door deze laatste werd doorgezonden, na een vooropzeg ontvangen te hebben van 3 dagen, wegens gemis aan een wettelijke vooropzeg een schadevergoeding vordert gelijk met 11 dagen of Fr. 1.789,20;

Dat verweerder echter voorhoudt dat hij een bedrijf uitbaat, waarop het Koninklijk Besluit van 22 juni 1954, inhoudende de reglementering van de vooropzegtermijnen in het Bouwbedrijf van toepassing is;

Overwegende dat aanlegger echter als chauffeur in dienst was van verweerder, zoals blijkt uit het model C 4;

Dat het K. B. van 22 juni 1954 enkel beoogt de vooropzeg te reglementeren van de specifieke bouwarbeiders, maar niet van alle arbeiders welke onrechtstreeks in het bouwbedrijf zijn betrokken, en de bepalingen van dit Besluit niet toepasselijk zijn op het arbeidscontract van aanlegger (W. R. Antwerpen 1 februari 1955, Adriaenssens c/Van Camp);

Dat aanlegger derhalve recht heeft op een vooropzeg van 14 dagen, zodat hij bij gemis aan dergelijke vooropzeg recht heeft op een schadevergoeding welke, rekening houdend met de gegeven vooropzeg van 3 dagen, dient bepaald op Fr. 1.789,20 overeenstemmend met het loon van 11 dagen;

.....

BOEKBESPREKING

Prof. Mr W. F. C. Van Hattum : But for te grace of God there goes John Bradford. — Z. uit. 1958.

Prof. Mr W. C. Van Hattum, die samen met Prof. van Bemmelen het voortreffelijk Hand- en Leerboek van het Nederlands Strafrecht heeft uitgegeven, waarvan hij de algemene leerstukken bewerkte, hield onlangs op de 18de dies natalis der Rijksbelastingacademie een zeer interessante rede, die zopas in druk is verschenen. De titel van de rede zal voorzeker zonderling aandoen; hij vindt zijn grond in een gezegde dat in 1551 werd uitgesproken door de nederige en zeer godsdienstige chaplain John Bradford bij het aanschouwen van een terdoodveroordeelde die naar de executieplaats werd gevoerd « But for the grace of God there goes John Bradford ». De geestelijke was zo zeer innerlijk bewogen en zo overtuigd van zijn eigen zwakheid dat hij het volstrekt mogelijk achtte dat hij zelf in de plaats van de veroordeelde zou gestaan hebben en zichzelf in hem herkende.

Deze anecdote was voor de auteur aanleiding om een bondig overzicht te geven van de laatste strekkingen in het strafrecht en dit overzicht, hoe beknopt ook, is werkelijk in alle opzichten voortreffelijk en geeft een prachtige synthese van de evolutie der ideeën op strafrechterlijk gebied in de laatste tijd.

Prof. Van Hattum is zelf rechter in de arrondissementsrechtbank en aldaar gelast met de strafrecht-spraak; zijn oordeel over het probleem der criminaliteit is dan ook van bijzondere betekenis.

75 jaar geleden was het doel dat met de strafoplegging werd nagestreefd, afschrikking, onschadelijkmaking en verbetering. De auteur toont aan dat geen van de drie doeleinden is kunnen bereikt worden. Dit wordt thans volmondig erkend door de meest moderne criminologen en de auteur haalt de mening aan van Prof. Cornil, die in 1950 op het internationaal strafrechterlijk en penitentiair congres te 's-Gravenhage de afschaffing van de gevangenisstraf voorspelde. Deze mening wordt door zeer velen in deze tijd beaamd.

Wanneer toch in onze maatschappij de gevangenisstraf nog steeds gehandhaafd blijft, wijdt de auteur dit aan de traagheid der publieke opinie, die ook de rechters beheerst, die onderworpen blijven aan de wet, ook als zijn zij in geweten overtuigd van het nutteloze der door hen opgelegde gevangenisstraffen. Ook de nog steeds krachtig gevoelde behoefte om vergelding be-

stendigt de gevangenisstraf en de wraakbehoefte wordt evenzeer gevoeld door de leden van het parket en de strafrechters als door de volksmassa.

Dit laatste fenomeen legt de auteur uit ten gevolge van de omstandigheid dat de opleiding van de strafrechters volstrekt onvoldoende is. De beschouwingen welke Prof. Van Hattum in dit verband in het midden brengt zijn wel de interessantste van zijn rede. De strafrechtspraak wordt in belangrijke mate bepaald door het eigen onbewuste van de rechter. Overdreven strengheid of welwillend humanitairisme van de strafrechter is meestal te verklaren door de innerlijke complexen die zich onbewust voordoen in het gemoed van de rechter zelf. Dit geeft noodzakelijk aanleiding tot onevenwichtige uitspraken en voor een gezonde toepassing van het strafrecht zou het evenzeer noodzakelijk zijn dat de strafrechter inzicht zou krijgen in de analytische psychologie *van zich zelf*, als in deze van de delinquent.

Is het niet van grote betekenis een strafrechter te zien wijzen op de noodzakelijkheid dat de rechter zou ingelicht zijn over «remmingen, vooringenomenheden, vooroordelen, ambivalenties en intoleranties» die zich in zijn eigen psyche voordoen. Hierbij haalt de auteur de mening aan van Prof. Baan, die er in zijn inaugerale oratie op wees hoe noodzakelijk het is dat de magistratuur een diep zelfinzicht zou hebben en dat «de verhoudingen niet vertroebeld worden door gehele of gedeeltelijke onbewuste complexen van agressieve, erotische of andere aard». Schrijver toont aan hoe dit inzicht zich niet enkel in Nederland, doch in andere landen baan breekt. Wanneer de wraakgedachte niet meer bewust de gerechtelijke ambtenaren beheerst doet het dit onbewust nog wel. Zij staan vol agressie tegenover de misdadiger. Zo terecht werd gezegd «wij kunnen de zondebok niet missen». Hoogstaande magistraten, door de auteur geciteerd, hebben dit zelf volmondig erkent en Prof. Van Hattum is dan ook van oordeel dat het onontbeerlijk zou zijn dat de rechters en de vervolgingsambtenaren zich zouden moeten onderwerpen aan een psycho-analyse. Hoe dikwijls zouden zij dan niet de woorden van John Bradford kunnen uitspreken en zich in de plaats stellen van de misdadigers.

Verder ontwikkelt de auteur de noodzakelijkheid dat de strafrechter ook volledig zou ingelicht zijn over de persoon van de misdadiger en hij onderzoekt de middelen om hierin te voorzien, wat reeds in de laatste jaren in menigvuldige wetenschappelijke geschriften geschiedde. Hij breekt dan ook een lans voor de specialisatie van de strafrechter en voor de noodzakelijkheid ener bijzondere opleiding voor deze taak.

Het is vooral het gedeelte van deze studie die betrekking heeft op de betekenis van de onbewuste complexen die zich voordoen bij de strafrechter en de noodzakelijkheid deze in de grootst mogelijke mate te neutraliseren die het meest belangrijk gedeelte uitmaken van deze uitstekende rede. Het was te hopen dat zij door vele strafrechters zou gelezen en gemediteerd worden.

René Victor.

Dr D. Wiersma: Gronden van Misdad. — H. D. Tjeenk Willink & Zoon, Haarlem. 23 p.

Dr D. Wiersma publiceerde in 1932 een zeer goede studie over «Toerekeningsvatbaarheid», die de belangrijke reeks «Strafrechterlijke en criminologische onderzoekingen» onder de redactie van Prof. Van Bemmelen opende. Benoemd tot buitengewoon hoogleraar in de criminologie aan de universiteit van Am-

sterdam, behandelde hij in de maand oktober l.l. in zijn inaugurale oratie het onderwerp «gronden van misdaad». Het uitmuntend boek dat destijds door de auteur werd geschreven liet heel wat meer verwachten dan hetgeen ons in deze rede werd gegeven.

Na een lange inleiding over zekere passages der Georgica van Vergilius betreffende het kennen der oorzaken in het algemeen, vat de auteur zijn onderwerp aan namelijk zijn onderzoek naar de gronden der misdaad. Hij onderlijnt het belang de opvattingen over misdaad te vergelijken in samenlevingen die sociaal en cultureel sterk met elkander verschillen, zoals b.v. de Sovjet-Russische en de Nederlandse. Dat de verschillen in levensopvatting en wereldbeschouwing noodzakelijk leiden tot verschil in strafrecht ligt voor de hand. De auteur wijst ook op het belang van de statistiek voor het doordringen van de gronden van de misdaad en haalt het voorbeeld aan van de verhoogde seksuele criminaliteit op zondagen. De verklaring hiervan is alleen te vinden door middel van de criminele psychologie en de noodzakelijkheid der beoefening hiervan is dan het besluit van deze rede.

Zij brengt ons werkelijk weinig nieuws.

René Victor.

TAALKUNDIGE KRONIEK

Helpt mij ons moeders tale (die ghelijck gout onder d'eerde ligt verborgen) wederom so brengen op de beene dat wij mogen bewijzen, so wij wel connen, dat zij aan andere talen gheen onderstant en behoeft te versoeken.

Jan van de Werve (1).

Het historiek.

Dit gallicisme ontsiert het proza van te veel Vlamingen.

De Fransen mogen schrijven: «A grands traits, il évoque (fit, donna) l'historique de cette société philanthropique. IN onze taal is er geen plaats voor dat woord.

Uit een zeer lezenswaardige bijdrage diepten we deze zin op: Vooraf zal er een korte historiek... gegeven worden van de Angelsaksische trust...

Bij Koenen treffen we «historiek» niet aan. Het historiek maken van iets, (lees:) *ergens een historisch overzicht van geven* (2).

De aangehaalde zin komt beter tot haar recht als we schrijven:

Vooraf zal er een kort geschiedkundig overzicht gegeven worden van de Angelsaksische trust.

Vooraf zal er een korte wordingsgeschiedenis geschetst (of, beschreven) worden van de Angelsaksische trust.

Zich de vraag stellen.

En de eerste vraag die zich dan stelt is te weten,

(1) Jurist en schepene te Antwerpen. Samensteller van «Den Schat der Duytscher Talen» (1550); 2de dr. in 1553: «Het Tresoor der Duytschen Talen». Zie Prof. Dr. C. G. N. De Vooy, «Geschiedenis van de Nederlandse Taal», 5de dr. — Antwerpen, 1952, 4°, 270 blz. — blz. 77.

(2) Drs. P. van Gestel, A.B.N. - Gids. Antwerpen, 1949, 8°, 214 blz. — blz. 86.

wie... Zonder genade dienen we dat gallicisme eveneens uit onze geschriften te weren.

In het Nederlands *kunnen we ons iets afvragen*. Voorts gewagen we van :

En de eerste vraag die zich voordoet... En de eerste vraag die rijst, is te ewten, wie...

De zegswijze : « iemand een vraag doen » behoort tot de gewesttaal. In beter Nederlands bezigen we : *een vraag stellen*.

Een grove denk- en taalfout.

Zeer warme en lange toejuichingen begroeten de merkwaardige voordracht.

Alwie deze zin neerpent, verdient een tikje op de vingers.

... een voordracht begroeten. O, nee, dat is geen Nederlands.

... zonder bep[aling] is [begroeten] in de bet[eke-nis] van toejuichen, b.v. een voorstel (begroeten) een germanisme (Koenen).

De bovengemelde zin kan luiden :

De spreker werd warm en lang toegejuicht voor zijn merkwaardige voordracht.

Het werkwoord begroeten staat nog op zijn plaats in deze voorbeelden :

De held werd met duizend hoera's begroet (Koenen).

De advocaten gingen de minister begroeten (plechtig bezoeken).

Bij het einde van zijn merkwaardige spreekbeurt werd de voordrachtgever, hartelijk toegejuicht door zijn aandachtig gehoor.

Brussel, 23-1-1958.

A. Blontrock.

TIJDSCHRIFTEN

De Gemeente, n° 87, januari 1958 :

J. M. Quintin : Bijdrage tot de studie van het parkeerprobleem. — L. Blontrock : De politieke bevoegdheid van de gemeenten en de duivensport. — P. Van Hoonacker : Kan de bestendige deputatie de gemeenten verplichten het lastenboek van de Staat te volgen ? — A. Van Heddegem : Waarheen met de hospitalen van de commissies van openbare onderstand ? — G. Capart : De gemartelde bomen. — O. Molle : De classificatie van de gemeentelijke archiefstukken. — M. Daenens : Drie jaar classificatie. — R. Marique : Europese gemeenten.

Advocatenblad, n° 1, 15 januari 1958 :

Mr G. J. Salm : Vóór veertig jaar. — Mr A. J. H. Hanks : Drielsma, Met de beste wensen. — Mr J. R. Voûte : I. B. A. en Union te Parijs. — Mr J. Hollander : De oudedags-, weduwe- en wezenvoorziening der beoefenaars van vrije beroepen, met advies aan de raad van ministers. — Mr D. J. Veegens : Juridische varia.

Nederlands Juristenblad, afl. 4, 25 januari 1958 :

Mr Th. F. Raedt : Het gewijzigde wetsontwerp tot wijziging van de civiele kantongerechtsprocedure en van de voorschriften betreffende het getuigenverhoor in burgerlijke zaken (II, slot). — Mr Th. L. van der Veen : De noodzaak van de verplichte wettelijke aansprakelijkheidsverzekering. — G. D. van Went : met

onderschrift van Prof. Mr. J. Wiarda : Erkenning en onderhoudsplicht.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, n° 4522, 25 januari 1958 :

Mr L. I. de Winter : Recente ontwikkelingen in het internationaal alimentatierecht (I). L. F. Veugelers : De belastingsschuld in de Successiewet 1956 (I).

Journal des Tribunaux : n° 4177 - 12 janvier 1958 :

J. Warnant, Les travaux de la Commission de réforme du droit des sociétés commerciales. — Jurisprudence.

n° 4178 - 19 janvier 1958 :

Eug. Reumont, Les honoraires de l'avocat élément du dommage ? — Georges Bricmont, Le projet de loi portant le statut des objecteurs de conscience. — Jurisprudence.

n° 4179 - 26 janvier 1958 :

Willy Carsau, Aspects du droit de défense en Droit belge. — Etienne De Plaen, Le privilège du vendeur d'effets mobiliers. — Jurisprudence.

Journal des Tribunaux d'Outre-Mer, n° 91, 15 janvier 1958 :

Th. Smolders : La jurisprudence nouvelle sur le droit d'auteur. — Jurisprudence.

Revue Critique de Jurisprudence Belge : 4ème trimestre 1957 :

Séance commémorative du Xe anniversaire de la fondation de la Revue Critique de Jurisprudence Belge. Discours de M. Jean Dabin, M. Albert Lilar et M. Paul Wouters.

Revue Pratique du Notariat Belge : 2418e livr. - décembre 1957 :

A. Le Hon, Adjudication à un indivisaire. — Liquidation. — La licitation est-elle une vente en ce qui concerne le prix ? — A. Le Hon, Licitation. — Cession de gré à gré entre indivisaires. — L'expression « Licitation amiable » est-elle une hérésie juridique ?

Le Mouvement Communal, n° 314, janvier 1958 :

J. M. Quintin : Contributions à l'étude des problèmes du stationnement et du parage des véhicules. — P. Van Hoonacker : La Députation permanente peut-elle imposer aux communes de suivre la cahier des charges de l'Etat ? — G. Capart : Les arbres martyrs. — O. Molle : Le classement des archives communales. — M. Daenens : Trois années de classement. — R. Marique : Communes d'Europe.

Revue Française de Science Politique : n° 4 - octobre-décembre 1957 :

Raoul Girardet, L'héritage de l'« Action française ». — Mattei Dogan et Peter Campbell, Le personnel ministériel en France et en Grande-Bretagne. — Maurice Robin, Le système électoral de la République fédérale allemande. — Alfred Grosser, Les élections allemandes de septembre 1957. — Emile C. Ciurea, La vie politique et les partis en Roumanie.

Recueil Dalloz : 2e cahier - 15 janvier 1958 :

René Chapus, L'acte de gouvernement, monstre ou victime ?

3e cahier - 22 janvier 1958 :

Pierre Huguet : Chronique législative (19 juillet - 7 août 1957).